



HOUSE OF COMMONS
CHAMBRE DES COMMUNES
CANADA

NĒHIYAWĒWIN KA-ĀPACIHTĀHT PIHCĪ ITASIWĒWINOHK OHCI KIHCI-WIYASOWĪKAMIK MĪNA MĀMAWOHKAMĀKĒWIN

Wihtamakēwin ohci Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi
Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin

Honourable Larry Bagnell, Kihci-Nikānapīw

PĀSKĀWIHOWI-PĪSIM 2018
42nd OKIMĀWINAHK, 1st MĀMISKŌCIKĀTĒWIN

Nôkohtâwak sîpâ tipëyihcikêwin ohci Onîkâni-Pîkiskwêw ohci Kihci-Wiyasowîkamikohk

ONÎKANI-PÎKISKWÊW KA-PAKITINAHK

Ôhi itasiwêwina ohci Kihci-Wiyasowîkamikohk mîna Ô-Mâmahohkamâkêw anohc kwayâtastêwa ta-pakitina ayiwâk misiwêskamik pihikwêwin. Ôma okimâwinahk miyikosiwin ohci Kihci-Wiyasowîkamikohk ta-tipëyihta ôma nôkohtâwin mîna broadcast ohci itasiwêwina ohci Kihci-Wiyasowîkamikohk mîna ô-mâmahohkamâkêw keyâpic aya reserved. Kahkiyaw copyrights anohc ohci mîna miciminikâtêw.

Tâpasinahikêwin ohci itasiwêwina Kihci-Wiyasowîkamikohk mîna ô-mâmahohkâkew, iyawis ahpô pahki mîna piko isi pihkohtâwin, pakitinikâtêw anima tâpasinahikêwin piko nahitôtam mîna namwac pakitinikâtêw isi nîkânîhtâkosiwin. Ôma pakitinikâtêwin namôya âniskostêw isi tâpasinahikêwin, matinamâkêwin ahpô âpacihtawin kiki commercial itâpatisiwin isi sôniyahkêwin. Tâpasinahikêwin ahpô âpacihtawin wayawîtimihk ôma pakitinikâtêwin ahpô namôya pakitinamakêwin ta-kî iteyhtakwan isi copyright infringement pihcî tipëyimowin asici ôma *Copyright Act*. Pakitinamakêwin ta kî kahcitinikâtêw isi sakaskinahtawin masinahikan isi Onîkâni-Pîkiskwêw Atoskêwikamik ohci Kihci-Wiyasowîkamikohk.

Tâpasinahikêwin ohcitaw asici ôma pakitinikâtêwin namôya itëyhtakwan nôkohtâwin sîpâ ôma tipëyihcikêwin ohci Kihci-Wiyasowîkamikohk. Mâmahwaci pakitinikâtêwin anima ka-akwamohcikâtêw itasiwêwina ohci Kihci-Wiyasowîkamikohk namôya âniskostêw isi ôhi ka-pakitinikâtêkihk tâpasinahikêwina. Ita tâpasinahikêwin kikinikâtêw kêsiskaw kanawâpahcikêwin isi Kisci Ayâw Sîhkihkêwiniwin ohci Kihci-Wiyasowîkamikohk, pakitinamakêwin kiki tâpasinahikêwin ta-kî nitawëyhtâkwan ohci masinahikewiyiniwak pihcî ohcitaw asici ôma *Copyright Act*.

Nama Kîkway ôma pakitinikâtêwin kispâyihkaw ahpô otinikâtêw ohci pakitinamakêwin, mamâhtâwihikowisiwin tipëyimowin mîna miyikosiwin ohci Kihci-Wiyasowîkamikohk mîna ô-mâmahohkamakêwin. Kiki ayiwak kêhcinâhowin, ôma pakitinamakêwin namôya ayâcihtaw kîtahamakêwin asicâyihk impeaching ahpô kakwêcihtam ôhi itasiwêwina ohci Kihci-Wiyasowîkamikohk pihcî wiyasiwewinohk ahpô pîtosî-isi. Kihci-Wiyasowîkamikohk miciminam miyikosiwin mîna pakitinikêwin ta-miskawat ka-âpacihtacik isi mâyëyihkaw ohci Okimâwinahk kîspîn tâpasinahikêwin ahpô âpacihtawin namôya isi tipëyimowin asici ôma pakitinikêwin.

Kwayâyâstew mîna ita Kihci-Wiyasowîkamikohk website
ôma pimitisaha kiskinohtahiwêwin: www.ourcommons.ca

**NĒHIYAWĒWIN KA-ĀPACIHTĀHT PIHCĪ
ITASIWĒWINOHK OHCI KIHCI-
WIYASOWĪKAMIK MĪNA
MĀMAWOHKAMĀKĒWIN**

**Wihtamakēwin ohci Kisci-Ayāw
Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna
Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin**

**Hon. Larry Bagnell
Kihci-Nīkānapīw**

PĀSKĀWIHOWI-PĪSIM 2018

42nd OKIMĀWINAHK, 1st MĀMISKŌCIKĀTĒWIN

NĀKATŌHKĒWIN ISI AYAMIHCİKĒW

Wīhtamakēwin ohci māmawohkamākēw wāpahtahiwēwin isi Kihci-Wiyasowīkamikohk

Ka-wāpahtahiweh wīhtamakēwin isi Kihci-Wiyasowīkamiikohk ēkwanima isi māmawohkamākēw pakitinam isi askiyininahk ō-miskikatēwina mīna kakēskwēwin mēmohci pikiskwacikatēwin. Substantive wīhtamakēwina isi subject-matter nākatokātēwin ay-askawi astēw synopsis acimostakēwin ohci, ōhi kakēskwēwin ka-osihcikātēkihk ohci māmawohkamākēw, ēkwa mīna ēkwanihi wiyasiwācīkēwina kiki ēkoni kakēskwēwina.

KISCI-AYĀW MĀMAWOHKAMĀKĒW OHCI PIMIPAYIHTĀWIN MĪNA KIHCI- WIYASOWĪKAMIKOHK NĀKATOHKĒWIN

KIHCI-NĪKĀNAPIW

Hon. Larry Bagnell

KĪHTWAM Ō-NĪKĀNAPIW

Blake Richards

David Christopherson

PIMOHTĒSTAMAKĒWAK

Chris Bittle

Andy Fillmore (Namōya-nawasōnikew pimohtēstamakew, tipēyimowin isi Kisci-ayāw
Sihkihkēmowin 104(5))

David de Burgh Graham

Kevin Lamoureux (Namōya-nawasōnikew pimohtēstamakew, tipēyimowin isi Kisci-
ayāw Sihkihkēmowin 104(5))

John Nater

Scott Reid

Ruby Sahota

Scott Simms

Filomena Tassi

KOTAKAK PIMOHTĒSTAMAKĒWAK OHCI OKIMAWINAHK KA-KĪ-WĪCIHIWĒCIK

Sylvie Boucher

Nathan Cullen

Robert J. Morrissey

Hon. K. Kellie Leitch

Michael Levitt

Ron Liepert

Cathy McLeod

Hon. Erin O'Toole

Romeo Saganash

Raj Saini
Kennedy Stewart
Bob Zimmer

MASINAHIKĒWIYINIW OHCI MĀMAWOHKAMĀKĒW

Andrew Lauzon

AYAMIHCİKĒWIKAMIK OHCI OKIMAWINAHK

Okimawinahk Ācimostākēwin mīna Natonikēwin Pamīstakēwin

Andre Barnes, Analyst
Michaela Keenan-Pelletier, Analyst

KISCI-AYĀW MĀMAWOHKAMĀKĒW OHCI PIMIPAYIHTĀWIN MĪNA KIHCI-WIYASOWĪKAMIK NĀKATOHKĒWIN

ayāw okimāwēyihtākosiwin ta-pakitinikēt ōma

NIKOTWĀSIKOMITANAW-NIKOTWĀSIK WĪHTAMAKĒWIN

Isi tipēyimowin asici ōma itasiwēwin sīpā Kisci-ayāw Sīhkihkēmowin 108(3)(a)(iii), Māmawohkamākēw kī-nākatohkātamwāk Nēhiyawēwin āpacihtawin pihcī itasiwēwina ohci Kihci-Wiyasiwīkamik mīna tēpakēyimow ta-wīhtamakēt ōhi:

ASTACIKOWIN OHCI MĀWACIHCİKĒWINA

KISKINOHTAHIWĒWIN OHCI KAKĒSKWĒWIN	1
NĒHIYAWĒWIN KA-ĀPACIHTAHT PIHCĪ ITASWĒWINOHK OHCI KIHCI-WIYASOWĪKAMIK MĪNA MĀMAWOHKAMĀKĒWIN.....	3
WĪHTAMAKĒWIN.....	3
KA ITAHKAMIKAHK	3
A. Kiskinwahikēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk Onīkāni-Pīkiskwēw ō-tasiwēwin ispīhk 20 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017 mīna pēyakwan itaswēwina.....	3
B. Pīkiskwēwin āpacihtāwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk: mēkwac itasiwēwinahk	5
i. Pēskis itwēstamakēwin ohci Āyakāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk: constitutional kanawēyihcikātēwin	5
ii. Pēskis itwēstamakēwin ohci Nēhiyawēwin pihcī Kānata Kihci- Wiyasowīkamikohk: constitutional iteyihtamowina	6
C. Pimipayihtāwin mīna paminikēwin kiki ta-āpacihtāhk kotaka pīkiskwēwina namōya ēkoni piko mosci Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk	9
D. Nēhiyawēwin āpacihtāwin isi kihci-wiyasiwēwinihk pihcī kotaka jurisdictions.....	12
i. Okimānāhk ohci Kānata	12
ii. Okimānāhk Wiyasiwēwin Māmawapiwin ohci Northwest Territories.....	13
iii. Nunavut Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin.....	16
iv. Yukon Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin	18
v. Scottish Okimāwinahk	18
vi. United Kingdom Kihci-Wiyasowīkamikohk.....	20
vii. Okimānāhk Wiyasiwēwin Māmawapiwin ohci Kīwētinohk Askīy (Australia)	21
MĀMISKŌCIKĀTĒWIN	22

A. Nēhiyawēwin pihcī Kānata: kēsiskaw kiskinwahikēwin ohci ācimostākēwin.....	22
B. Otitwēstamākēwin mīna itwēstamākēwin pamīstakēwin ita Kihci- Wiyasowīkamikohk.....	27
C. Mēskanās Nīkānastēwin.....	29
i. Paminikēwin isi mācihtāwin mīna nanātohk itēyihtamowinahk.....	30
Astacikowin A: Kiskinohtahiwēwin ohci nīpawīstamakēwak	39
Astacikowin B: Kiskinohtahiwēwin ohci kakēskimowīn	43
Masinahikēwin ohci itasiwēwina	45

KISKINOHTAHIWĒWIN OHCI KAKĒSKWĒWIN

Ka-kīshcikātēk ohci māmiskōcikātēwin, māmawohkamākēwak ta-kī osihtāwak kakēskwēwin ēkwanihi kikinikātēwa pihcī ō-wīhtamākēwin kiki ōma itēyihtamowin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ahpō Kihci-Okimānahk. Kakēskwēwin ispīhtēyihtākwān isi ōma nākatohkātēwin masinahikatēw capasis.

Kakēskwēwin 1

Ēkwānima ka-āpacihta Nēhiyawēwin ta-nisitawēyihtākwahk pihcīt Kihci-Wiyasowēwikamikohk itēyihtakwān isi pamihtāwin ka-itasinahikatēk ōma wīhtamakēwin. 30

Kakēskwēwin 2

Ēkwānima Board of Internal Economy kanawapahtam mīna tēpakēyimow kēhcināhiwēwin anihi mēstinikēwina ōki pimohtēstamakēwak ka-wāhkōhtahk Nēhiyawēwin āpacihtawin kiki mīna itāpatisiwin ka-itotah okimāwinahk otatoskēwin mīna atoskwēwin ka-patikinikatēk sīpā ōma *Pimohtēstamakēwak By Law ohci*.. 36



NĒHIYAWĒWIN KA-ĀPACIHTAHT PIHCĪ ITASIWĒWINOHK OHCI KIHCI-WIYASOWĪKAMIK MĪNA MĀMAWOHKAMĀKĒWIN

WĪHTAMĀKĒWIN

Ispīhk 25 Takwāki-Pīsim 2017, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw ohci Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin (“ Māmawohkamākēwak ”) otihtikīw masinahikan Onīkāni-Pīkiskwēw ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ēwako ōma 20 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017 ō-tasiwēwin Nēhiyawēwin ka-āpacihtaht¹ pihci Kihci-Wiyasowīkamikohk. Ōma masinahikan, Onīkāni-Pīkiskwēw wīhtam isi Māmawohkamākēwak ēkwānima , kīspin nahiyikohk isi wāpahtam, ta-kī nākatohkātahk pimohtēstamakēwak ō-miyikosiwiniwaw ta-āpacihtācik Nēhiyawēwin isi itasiwēwinohk pihci Kihci-Wiyasowīkamik.

Ispīhk 2 Iyikopiwi-Pīsim 2017, sēhkē isi ōma pakitinamakēwin sīpā Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin 108(3)(a)(vi), Māmawohkamākēwak mōsāhkinamwak itasiwēwin pihci ispīhtēyihtākwān isi nākatohkātēwin ōma Nēhiyawēwin ka-āpacihtaht pihci itasiwēwinohk ōma Kihci-Wiyasowīkamik, mīna Māmawohkamākēwak māci-nākatohkātāmāk ōma pīsiskēyihtamowin ispīhk 20 Niski-Pīsim 2018. Kiki nawac ayiwāk kēhcināhowin, kiki ōma itāpatisiwin ohci kakēskwēwin pihci ōma wīhtamākēwin, Nēhiyawēwin ispīhtēyihtākwān piko kīspin māmiskōcikatēw pihci Kānata.

Māmawohkamākēwak nōhtē nanāskomowēw isi kahkiyaw ēkonik ka-wicihiwēcik ōma nākatohkātēwin.

KA ITAHKAMIKAHK

A. Kiskinwahikēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk Onīkāni-Pīkiskwēw ō-tasiwēwin ispīhk 20 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017 mīna pēyakwan itasiwēwina

Ispīhk 4 Opiniyāwēhowi-Pīsim 2017, Mr. Robert-Falcon Ouellette, MP, pimohtēstamakēw kiki Winnipeg Centre, kī-itēyihtākosiw ta-pīkiskwēt pihci Kihci-Wiyasowīkamikohk mēkwāc

1 Māmiskōcikatēw isi “Nēhiyawēwin” āpacihtācikātēw sāpo ciyēkwac “Iyiniw pīkiskwēwin.”



ispīhk ka-nawasōnikatēk ispayiwin kiki Wīhtamākēwin ohci Pimohtēstamakēwak.² Mr. Ouellette kīsēyhtam ōma ta-pīkiskwatahk nākatohkēwin “kakwātakihwēwin ka-itōtamākahk isi Nēhiyaw iskwēwak.”³ Ayiwāk kiki isi ta-sōhkēyhtākwhak ō-pīkiskwēwin, pakosēyimow ta-Nēhiyawēt. Āta Mr. Ouellette kī-nōkohtāw masinahikana isi Okimāwinahk Itwēstamākēwin Pamīstakēwin 48 tipahikan pāmwayēs ō-pīkiskwēwin, wīhtamiwāw ēkwānima pamīstakēwin namōya ta-kī “pakitinam ēyikohk-ispayiwin kiki itwēstamākēwin”⁴ ō-pīkiskwēwin kiki.

Mwēstas ēkwānima kīsikaw, Mr. Ouellette nīpawiw Wiyasowīkamikohk mīna pīkiskwēw isi Nēhiyawēwin. Maka, pēskis itwēstamākēwin ō-pīkiskwēwin ohci isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin namōya kī-nōkohtāwak isi ōki natohtamakēwak.

Ispīhk 8 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017, Mr. Ouellette nīpawiw pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk kī-wanitōtamān ō-miyopayinwin ka-kaskihtamsohk ta-wihta ōma, isi wāpahta, ō-miyopayinwin ka-kaskihtamsot kī-pīkonikātēwīyo ōma ohci kotakak pimohtēstamakēwak, mīna Canadians ka-natohtahkwaw itasiwēwinohk, namōya kī-nisitohtamwak pīkiskwēwin ka-kī pīkiskwātahk ispīhk 4 Opiniyāwēhowi-Pīsim 2018. Ayamihtōtam ēkwānima namatakon pēskis itwēstamākēwin ohci Nēhiyawēwin isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin “sōhkēpayin kipihtowēwin”⁵ isi wiya. Kakwēcimēw Onīkāni-Pikiskwēwa ta-wiyasiwātahk isi ō-miyikowisin ta-āpacihtāt Nēhiyawēwin pihcī itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasowīkamik. Awasimē kakwēcikhēmow ēkwānima Okimāwinahk ta-pakitinahk wīcihiwēwinahk ka-nitawēyhtākwhak wiya mitoni ta-wīchikot, pihcī isi Nēhiyawēwin, ō-nakayāskamiwēwin asici kotakak pimohtēstamakēwak mēkwāc itasiwēwinohk.

Ispīhk 20 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017, Onīkāni-Pikiskwēw wiyasiwātam ēkwānima nākatohkēwin namōya kistastāw ō-miyopayinwin ka-kaskihtamsohk itahkamikisowin ohci kaskihtamsowin mīna pakitinam acimostakēwin isi pimohtēstamakēwak ohci kayāsēskamik mīna mēkwāc āpacihtāwin pīkiskwēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk.⁶ Onīkāni-Pikiskwēw kanawāpahtam ēkwānima ōma kihcēyhtākwan miyikosiwin ohci pimohtēstamakēwak ta-pikiskwēcik pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk namōya kanawāpahcikātēw. Ciyēkwac, ōma

2 Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin 30(5) mīna 31 pakitinikātēw isko 15 cipahikanis ita pimohtēstamakēwak , iskonēw Ministers, ēkwāniki nisitawēyhtākosiwak ohci Onīkāni-Pikiskwēw ta-kī pikiskwēwak pēyak cipahikanis isi piko kīkway pīkiskwēwin.

3 Kānata Kihci-Wiyasowīkamikohk, [Māmiskōcikātēwin](#), Opāskāwēhowi-Pīsim 8, 2017.

4 Ibid.

5 Ibid.

6 Kānata Kihci-Wiyasowīkamikohk, [Māmiskōcikātēwin](#), 20 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017.

pisiskēyhtamowin ka-tōcikēmaka aya ohci ō-miyikowisin kiki pimohtēstamakēwak ta-nisitohtawēh mayaw ka-pīkiskwēt ēka pēyak ōhi ohci nīso nīkānīhtākwan pīkiskwēwina.

Onīkāni-Pikiskwēw kanawāpahtam ēkwānima namōya kīkway kipotisahikēwin ihtakon isi pimohtēstamakēwak ta-pīkiskwēcik pihcī itasiwēwinohk. Maka, ayis ōma Kihci-Wiyasowīkamikohk mēkwāc kī-ayāwak āstamēhk technical mīna physical kwayātasikēwin kiki itwēstamākēwin, pimohtēstamakēwak namōya ka-mosci pīkiskwēt Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin piko ta-kīhtwām wīhtahk ō-tayamiwin isi Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin ēkosi isi ōki pēskis otitwēstamākēw ta-kī pakitinamwak itwēstamākēwin ēkwa, mīna, ta-kāhcitinikātēk pīkiskwēwin pihcī ōhi Māmiskōcikātēwina.

Onīkāni-Pikiskwēw pōnihtāw isi nisitawinamowin ēkwānima mēkwāc pamihcikēwin mīna isi pamihtāwin kiki pēskis itwēstamākēwin kiki pīkiskwēwin namōya mosci Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin ētikwē “namōya katawa isi wapahcikātēw atiht pimohtēstamakēwak ohci.”⁷ Maka, namōya kī-miskam ēkwāna Mr. Ouellette kipihtinaw isi okimāwinahk otatoskēwin pihcī ōma itahkamikisowin.

Ispīhk 25 Takwāki-pīsim 2017, Onīkāni-Pikiskwēw masinahikēw isi Māmawohkamākēwak māmiskōtam ēkwānima ta-kī nākatohkātahk ō-miyikosiwiniwaw ohci pimohtēstamakēwak ta-āpacihtācik Nēhiyawēwin isi itasiwēwinohk pihcī Kihci-Wiyasowīkamik.

B. Pīkiskwēwin āpacihtāwin pihcī Kānata Kihci-Wiyasowīkamikohk: mēkwāc itasiwēwinahk

i. Pēskis itwēstamākēwin ohci Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk: constitutional kanawēyihcikātēwin

Ō-miyikosiwiniwaw pimohtēstamakēwak ohci Okimāwinahk ta-pikiskwēcik pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk isi Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin kēhcināhiwēwak ita pāh-pahki 133 ohci *Constitution Oyasiwēwin, 1867*, ēkota wīhcikātēw nīswayak isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin ta-kī āpatan pihcī Okimāwinahk ohci Kānata, ēkwa mīna ācimowasinahikan ahpō ō-masinahikanihk. Pēyakwan pīkiskwēwin kanawēyihcikātēwin kikinikātēwa pihcī *Canadian Nahēyihctowin ohci Miyikosiwin ēkwa mīna Tipēyimisowin* (Nahēyihctowin), ita pāh-pahki 16 isko 19 kēhcināhiwēwin pāh-pēyakwan sōhkēyihctākwan nīswayak isi pīkiskwēwin pihcī Okimāwinahk. Ōhi pāh-pahki mīna itasiwēwin ēkwānihi kahkiyaw wiyašiwēwina, masinahikana, mīna ācimowasinahikan ohci Okimāwinahk ta-kī nōkohtahk nīswayak isi pīkiskwēwin.⁸

7 Ibid.

8 *Constitution Oyasiwēwin, 1867*, s. 133.



Miyikosiwin ta-āpacihtahk piko-tānima Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin pihcī Okimāwinahk kī-nistam itēyihṭākwān isi miyikosiwin ta-āpacihtāhk piko-tānihi ēkoni pīkiskwēwina, maka ēkā kīkway pāh-pēyakwan itasinahikēwin miyikosiwin ta-nisitohcikātēk sāpō itwēstamākēwin ahpō otitwēstamākēwin. Pēskis itwēstamākēwin kī-nakiskātōmakan pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk ispīhk Āpihtā-Piponi-Pīsim 1959, pakitinikātēw pimohtēstamakēwak isi ta-pikiskwēt mīna sēmāk nisitohtātowak pihcī piko-tānihi Mistikōsīmowin ahpō Ākayāsīmowin.⁹

Ōma isīhchikēwin mwēstas kī-kanawēyihcikātēw sīpā wiyasiwēwin. Ōma *Nīkānīhtākwān Pīkiskwēwin Oyasiwēwin* (OLA) kēhcināhowēw ēkwānima Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin ēkwanihi nīkānīhtākwān pīkiskwēwina ohci Okimāwinahk, ēkwa mīna ēkwānima miyikosiwin ta-āpacihtāhk piko-tānihi ēkoni pīkiskwēwina ahpō kotaka okimāwinahk itasiwēwinohk kanawēyihcikātēwa. Pahki I ohci OLA mīna kēhcināhiwēw ēkwānima miyikosiwin isi pēskis itwēstamākēwin pihcī māmiskōcikātēwin mīna kotaka okimāwinahk itasiwēwinohk.¹⁰

ii. Pēskis itwēstamākēwin ohci Nēhiyawēwin pihcī Kānata Kihci-Wiyasowīkamikohk: constitutional iteyihtamowina

Māmawohkamākēwak pēhtamwak ācimostākēwin ayamihtōtamowin ēkwānima tānimatahto pāh-pahki ohci ōma Nahēyihṭowin, asici Nēhiyawī-miyikosiwin ēkwa mīna miyikosiwin ohci tipēyimisowin isi māmiskōcikēwin, miyo-wīcēhtam ōma Nēhiyawēwin ka-āpacihtaht itwēstamākēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk.

Pāh-pahki 35 ohci Nahēyihṭowin nisitawinam ka-ihṭakohk Nēhiyaw mīna askīhkān-iyiniw miyikosiwin ohci Nēhiyaw iyiniwak ohci Kānata.

Pāh-pahki 2(b) ohci Nahēyihṭowin manācihtaw tipēyimisowin isi māmiskōcikēwin: tipēyimisowin ohci itēyihṭamowin, tāpwēhtamowin, itasiwēwin mīna isi pīkiskwēwin. Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwānima miyikosiwin ohci tipēyimisowin isi māmiskōcikēwin kikinikātēw ōma kaskihtawin ta-āpacihtāhk pīkiskwēwin isi pēyak ō-nawasonikēwin:

Ōma " tipēyimisowin isi māmiskōcikēwin " kēhcināhiwēwin ohci s. 2 (b) ohci ōma Canadian *Nahēyihṭowin* mīna s. 3 ohci ōma Quebec *Nahēyihṭowin* kikinikātēw tipēyimisowin ayisiyiniw ta-pīkiskwēt piko isi pīkiskwēwin ka-nawasōnahk. Pīkiskwēwin

9 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihṭawin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 93, Niski-Pīsim 20, 2018, 1105 (Mr. Charles Robert, Kihci-Wiyasowīkamikohk). Wāpahta mīna Jean Delisle, "50 Askiy ohci Okimāwinahk Itwēstamākēwin," *Canadian Okimāwinahk Wīhtamākēwin*, Nīpin 2009, p. 27.

10 *Nīkānīhtākwān Pīkiskwēwin Oyasiwēwin*, Pahki I.

sōskwāc kikiskam āniskōmohcikan ōma isihcikātēwin mīna astacikowin isi māmiskōcikātēwin namōya ta-kī māmiskōcikātēwin sāpo tipēyimisowin isi māmiskōcikēwin kīspin kipunāw awiyak ō-pīkiskwēwin nawasōnikēwin. Pīkiskwēwin namōya mosci isi māmiskōcikātēwin ahpō pihkohtāwin ka-isi pīkiskwācikatēk; itasināstēham astacikowin mīna ka-itwēmakahk isi māmiskōcikātēwin. Ēkwānima māmiskōcikātēwin kīko isi ayisiyiniwak kī-māmiskōtam isihcikewin nisitawēyihkākosiwin. Ēkwānima isi āpacihtawin māmiskōcikātēwin kīko isi awiyak ta-māmiskōtahk ō-tipiyawē nisitawēyihkākosiwin mīna mōsihikēwin ohci ō-nisitawēyihkākosiwin. Ōma nisitawēyihkākosiwin ēkwānima " tipēyimisowin isi māmiskōcikēwin " kikinikātēwin tipēyimisowin ayisiyiniw ta-pīkiskwēt piko isi pīkiskwēwin ka-nawasōnahk namōya wīsakaham ahpō asāwāc āyiman isi māmiskōcikātēwin ahpō mēmohci kēhcināhiwēwina ohci pīkiskwēwin miyikosiwin pihcī s. 133 ohci *Constitution Oyasiwēwin*, 1867 mīna ss. 16 to 23 ohci Canadian *Nahēyihctōwin*.¹¹

Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwānima Nēhiyaw miyikosiwin, mīna ohci āniskoscikēwin Nēhiyawēwin miyikosiwin, namōya kī-āstawēhikātēwin mīna kī-nōkwān ōma Nahēyihctōwinihk.¹² Pāh-pahki 22 ohci Nahēyihctōwin itwēmakan:¹³

Nama kīkway pihcī pāh-pahki 16 isko 20 [kīko kiskinohtataw mīna kanawēyihcam ōhi ka-nīkānīhtākwahkih pīkiskwēwina ohci Kānata] kisipāyihctaw ahpō otinikātēwin ohci tahto wiyasiwēwin ahpō iyinihkēwin miyikosiwin ahpō kaskihtamāsowin ka-kāhctinikātēk ahpō miywēyihcikātēwin piko-tānihi pāmwayēs ahpō mwēstas ka-pē nakiskātahk ōma Nahēyihctōwin asici manācihēwēwin isi tahto pīkiskwēwina ēkwānihi namōya Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin.

Pāh-pahki 25 ohci *Nahēyihctōwin* itwēmakan ēkwānima lyiniw miyikosiwin mīna tipēyimisowin namōya āyimipayin ohci ōma *Nahēyihctōwin*.¹⁴

Ōma kēhcināhiwēwin pihcī Nahēyihctōwin ohci atihct miyikosiwin mīna tipēyimisowin namōya ta-kī nisitohctākwān kiki isi kisipāyihctaw ahpō otinikātēwin ohci tahto iyiniw, askīhkān-iyiniw ahpō kotaka miyikosiwin ahpō tipēyimisowin ēkwānima ka-ispīhtēyihctākwā isi iyiniwak ohci Kānata asici

- a) Tahto miyikosiwin ahpō tipēyimisowin ēkwānima ka-kī nisitawēyihctākwahk ohci Royal Proclamation ohci Pimihāwi-Pīsim 7, 1763; mīna

11 *Ford v. Quebec (Attorney General)* [1988] 2 SCR 712.

12 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihctāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 95, Niski-Pīsim 27, 2018, 1115 (The Hon. Serge Joyal, Okimānak).

13 *Canadian Nahēyihctōwin ohci Miyikosiwin ēkwa mīna Tipēyimisowin*, s 22. Pahki I ohci Constitution Oyasiwēwin, 1982, ēkwānima Schedule B ohci Kānata Oyasiwēwin 1982 (UK), 1982, c 11.

14 *Canadian Nahēyihctōwin ohci Miyikosiwin ēkwa mīna Tipēyimisowin*, s 25. Pahki I ohci Constitution Oyasiwēwin, 1982, ēkwānima Schedule B ohci Kānata Oyasiwēwin 1982 (UK), 1982, c 11.



- b) Tahto miyikosiwin ahpō tipēyimisowin ēkwanihi ihtakonwa isi ka-kahcitinikatēk askiy tipēyihcikēwin nahēyhtowin ahpō isi ta-kī kāhcininikatēw.

Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwānima nīkānīhtākwan pīkiskwēwin sōhkēyhtākwan ohci Mistikōsīmowin mīna Ākayāsīmowin namōya ta-kiptinikatēk āpacihtāwin ohci Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk.¹⁵ Ispīhk māmawi ka-ayamicikatēk, ōhi Nahēyhtowin wiyasiwēwina itēyhtam ēkwanihi āta Nēhiyawēwin namōya nīkānīhtākwan pīkiskwēwin sōhkēyhtākosiwin ohci Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin, ohcitaw ayāwak kistēyhtākwan sōhkēyhtākosiwin.¹⁶ Māmawohkamākēwak tēpakēyimowak ēkwānima ka-pakitinamakēk ōma twēstamākēwin ohci Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk ētikwē ta-ki wapahcikatēw isi wiyawaw mēmohci ō-sōhkēyhtākosiwin, yāyaw onīkāni-pīkiskwēw otasiwewin ēkwānima ka-tipēyimisowin isi āpacihtāwin ohci nisto pīkiskwēwina āsōnē.¹⁷

Māmawohkamākēwak mīna pēhtamwak ēkwanihi ōhi mācihtāwina mīna wīcihiwēw kiki nisitawēyhtākosiwin ohci Nēhiyawēwin mīna wiyawaw ka-isi āpacihtācik pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk. Masinahikēwinis 13(2) ohci United Nations Wīhtamākēwin isi ōma Miyikosiwin ohci Nēhiyawak (UNDRIP) itāstēw ēkwānima “states ta-otinamwak sōhkan towihkān ta-kēhcināhot ēkwānima ... nēhiyawak nisitohamwak mīna nisitawēyhtākosiwin pihcī kihci-wiyasiwēwinohk, wiyasiwēwin mīna opaminihikēw itasiwēwinohk, ita ka-nitawēyhtākwaht sāpō ōma wiyasiwēwin ohci itwēstamākēwin ahpō kotaka nahiyikohk isi.”¹⁸ Ispīhk Iyikopiwi-Pīsim 2010, Kānata māmiskōtam pīkiskwēwin ohci paminikēwin kakhicimēw UNDRIP¹⁹ mīna ispīhk Opiniyāwēhowi-Pīsim 2016, awa Minister ohci Nēhiyaw mīna Kīwētinoht Nākatohkēwin wīhtamakēw “Kānata ēkwa mitoni kihci-wīcihiwēw, asici ēkā kīkway nakacihtāwin, ohci ōma wīhtamākēwin.”²⁰

Papāsi-wāskāwēwin 13 ohci ōma Tāpwēmakan ēkwa mīna Nahēyhtowin Commission’s Kīsihcikatew Wīhtamākēwin natotam ōma nisitawinamowin ēkwānima Nēhiyaw

15 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 93, Niski-Pīsim 20, 2018, 1210 (Mr. Romeo Saganash, pimohtēstamakēw kiki Abitibi—Baie-James—Nunavik—Eeyou).

16 Joyal, 1225.

17 Joyal, 1115.

18 Saganash, 1210.

19 Nēhiyaw mīna Kīwētinoht Nākatohkēwin Kānata, [Kānata Wīhtamākēwin isi Wīcihiwēwin ohci United Nations Wīhtamākēwin isi Nēhiyawak Ō-Miyikowisiniwaw](#), 12 Iyikopiwi-Pīsim 2010.

20 Nēhiyaw mīna Kīwētinoht Nākatohkēwin Kānata, [Kānata Mitoni Wīcihiwēw ohci United Nations Wīhtamākēwin isi Nēhiyawak Ō-Miyikowisiniwaw](#), 10 Opiniyāwēhowi-Pīsim 2016.

miyikosiwin kikinikatēw Nēhiyawēwin pikiskwēwin miyikosiwin.²¹ Ispīhk Manitowi-Kīsikani-Pīsim 2015, Kihci-Okimānāhk ohci Kānata otinamwak ōma wihtamakēwin mīna wihtam ēkwanimā ōma Kihci-Okimānāhk iyawis ta-āpacihtaw ōhi Papāsi-Wāskāwēwina miskikatēwa ita ōma wihtamakēwin.²² Ispīhk Opiniyāwēhowi-Pīsim 2018, Kihci-Wiyasowīkamikohk ayamihtāw nistwāw ayamihcikēwin mīna sāpohtaw Oyasiwēwin C-262, United Nations Wīhtamākēwin isi Miyikosiwin ohci Nēhiyaw-iyiniw Oyasiwēwin. Ōma nahēyihciwiniw nitawēyihciwiniw Kihci-Okimānāhk ohci Kānata ta-otinah kahkiyaw towihkāna ka-nitawēyihciwiniw ta-kihcinahowēt ōhi wiyasiwēwina ohci Kānata nahipayin asici UNDRIP.

C. Pimipayihciwiniw mīna paminikēwin kiki ta-āpacihtāhk kotaka pīkiskwēwina namōya ēkoni piko mosci Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcĪ Kihci-Wiyasowīkamikohk

Astēwahk ātiht māmiskōcikēwina pihcĪ Kisci-Ayāw Sīhkihkēmowin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk isi ka-nīkānīhtākwā pīkiskwēwin mīna kotaka pīkiskwēwina, māmiskōcikēwiniw wiyawaw isi āpacihtāwin ōma itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasowīkamik mīna ō-māmawohkamākēwak. Ēkoni ōhi:

- awa Deputy Onīkāni-Pīkiskwēw mīna Kihci-Nikanapiw ohci Māmawohkamākēwak ohci Kahkiyaw piko ta-tipēyihciwiniw iyawis mīna atoskēmakan nakacihtāwin ohci nīkānīhtākwā pīkiskwēwin ēkwanihi namōya ohci Onīkāni-Pīkiskwēw (Kisci-Ayāw Sīhkihkēmowin 7(2));
- masinahikana ka-pimohtatācik ahpō asastēwa pihcĪ Kihci-Wiyasowīkamikohk piko nīswayak isi nīkānīhtākwā pīkiskwēwina (Kisci-Ayāw Sīhkihkēmowin 32(4)); mīna
- itēyihciwiniw ka-kīhtwām piko ta-ayamihciwiniw isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin (Kisci-Ayāw Sīhkihkēmowin 65).

Mīna, sīpa ōma kaskihowin paminikēwin kiki masinahikan kakwēcihkēmowina, miyotinikatēw kiki kakwēcihkēmowina ta-masinahikatēk isi pīkiskwēwin namōya ēkoni piko

21 [Tāpwēmakan ēkwa mīna Nahēyihciwiniw Pimohtēstamakēwin ohci Kānata, Tāpwēmakan ēkwa mīna Nahēyihciwiniw Pimohtēstamakēwin ohci Kānata: Papāsi-Wāskāwēwin, 2012.](#)

22 [Wīhtamākēwin ohci Prime Minister ka-pakitinikātēk ohci Iskwēyānīhk Wīhtamākēwin ohci Tāpwēmakan ēkwa mīna Nahēyihciwiniw Pimohtēstamakēwin, 15 Manitowi-Kīsikani-Pīsim 2015.](#)



mosci Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin kīspin ōma masinahikēwin ohci kakwēcihkēmowin mīna pakitinikatēw pēyak ohci ōhi nīso nīkānīhtākwān pīkiskwēwina.²³

Maka, Kisci-Ayāw Sīhkihkēmowin kipitōnēw ōma isi āpacihtāwin ohci pīkiskwēwina ēkoni piko mosci Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī māmiskōcikātēwin mīna itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasowīkamik. Kayāhtē aspin, ōma paminikēwin ka-osihci katēk ēkwānima ōma pimohtēstamakēwak ta-kī aciyaw wīhtamākēw isi ō-pīkiskwēwin ēkwānima namōya Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin, ayis ōma ta-kī osihtaw ayimihiwēwin isi pamihtāwin mēkwāc māmiskōcikātēwina mīna āciwinikēwin ayācihtaw ōma nahitōtamowin ohci ka-masinahikatēk masinahikana ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk.²⁴

Ispīhk 15 Āpihtā-Piponi-Pīsim 1959, pēskis itwēstamākēwin tastaw Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin kī-nakiskatomakan pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk, mwēstas ispīhk Kihci-Wiyasowīkamikohk ō-pakitēyīhtamowin ohci ōma nīkānastamākēwin ispīhk 1958. Pītos itastawin, ohci 1867 isko 1959, iskoyikohk aspin nānitaw 92 askiy, unilingual pimohtēstamakēwak namōya kī-nisitohtamwak ayamiwina mīna nakinikēwin ohci pimohtēstamakēwak mēkwāc itasiwēwinohk pihcī Kihci-Wiyasowīkamik mīna ō-māmawohkamākēwak ita nīkānīhtākwān pīkiskwēwin namōya ō-pīkiskwēwin awa unilingual pimohtēstamakēw. Pimohtēstamakēwak ohci Māmawohkamākēwak ēkwanihi itēyīhtamowina kahkiyaw ō-pimohtēstamakēwak kaskihtawak ta-pimohtātacik wiyawaw okimāwinahk otatoskēwin ēkwanihi āciwinikatēw ayācihtawin atoskēwin kīspin namōya sēmāk nisitohtam pīkiskwēwin ka-pīkiskwēt pimohtēstamakēw isi pīkiskwēwin ka-nisitowinikatēk ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ēkoni piko mosci Mistikōsīmowin mīna Ākayāsīmowin.

Ispīhk Opāskāwēhowi-Pīsim 2017 itasiwēwin, Onīkāni-Pīkiskwēw ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk kanawāpahtam ēkwānima ōma miyikosiwin ohci pimohtēstamakēwak ta-nisitohtikasot sēmāk itastēw ita tastawāyak kakwēcihkēmowin ohci miyopayinwin ka-kaskihtamsohk ohci payin aya pimohtēstamakēw ohi Winnipeg Centre.²⁵

Ēkwa mīna ispīhk ohci Opāskāwēhowi-Pīsim 2017 itasiwēwin ohci Onīkāni-Pīkiskwēwak, kī-itahkamikan nistwāw āsay ispī Onīkāni-Pīkiskwēw kotaka kī-kitahamkēw pihcī māmiskōcikātēwin ta-wīhta nisitohtahiwewin ka-āpacihtāt kotak pīkiskwēwin ohci pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk. Ēkwanihi ōhi:

23 Marc Bosc mīna Andrē Gagnon, eds., "[Kiskinohtahiwēwin kiki Petitions](#)," Chapter 22 pihcī *Kihci-Wiyasowīkamikohk Pimipayīhtāwin mīna Paminikēwin*, 3rd ed., Kihci-Wiyasowīkamikohk, Ottawa, 2017.

24 Marc Bosc mīna Andrē Gagnon, eds., "[Isi Pīkiskwēwin](#)," Chapter 13 pihcī *Kihci-Wiyasowīkamikohk Pimipayīhtāwin mīna Paminikēwin*.

25 Kānata Kihci-Wiyasowīkamikohk, [Māmiskōcikātēwina](#), 20 Opāskāwēhowi-Pīsim 2017.

8 Manitowi-Kisikani-Pisim 1964: Mwēstas ispīhk āyimihwēwin ka-kī itahkamikahk ohci pimohtēstamakēw ka-kī isi pikiskwēt Greek mīna Latin, Onīkāni-Pikiskwēw nīpawiw isi kēsiskaw māmitonēyihcikēwin ta-kitahmīwat pimohtēstamakēwak ēkwānima “nawac piko tāpwēmakan āyimihwēwin ta-kī tōcikēmakan mēkwāc ōhi māmiskōcikātēwina ōma ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ” kīspin pimohtēstamakēwak pīkiskwēwak pītos ēkoni piko mosci nīkānīhtākwān pīkiskwēwin.²⁶

12 mīna 13 Opāskāwēhowi-Pisim 1995: Awa Deputy Onīkāni-Pikiskwēw kī kakwēcimāw ta-nisitohtamāhowēt ōma pītos pīkiskwēwin āpacihtāwin ēkoni piko mosci Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk. Wihtamōwēw pimohtēstamakēwak nama kīkway pihcī ita Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin kipihtinik pimohtēstamakēwak ta-āpacihtat pīkiskwēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk ēko namōya pēyak ōhi Kānata nīkānīhtākwān pīkiskwēwin.²⁷ Kihtwām kīsikaw, Onīkāni-Pikiskwēw kakwēcimēw pimohtēstamakēwa ēkwāna ka-kī pikiskwēt isi Kihci-Wiyasowīkamikohk pihcī nisto pīkiskwēwina ta-kī nākatohkātahk ta-pikiskwatahk kakwēcīhēmowina mīna nisitohtamahowēwina isi Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin.²⁸

Tāpiskōc kīspin pimohtēstamakēwak pīkiskwēwak pihcī itasiwēwinihk ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk mīna ō-māmawohkamākēwak isi pīkiskwēwin ēkwānim namōya Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin, ōma nīkānīhtākwān masinahikan²⁹ ta-kanawāpahtam ēkwānima pimohtēstamakēw ka-pikiskwēt nistwaw pīkiskwēw mīna wihtam ēko pīkiskwēwin ka-āpacihta. Kīspin pimohtēstamakēwak pakitinamwak masinahikēwin, otitwēstamākēwin masinahikan ohci wiya ō-pīkiskwēwina isi Okimāwinahk Publications Directorate, ōma otitwēstamākēwin Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin isi masinahikēwin ta-nōkwān pihcī nīkānīhtākwān masinahikan. Tāpiskōc, ōma pīkiskwēwin isi Nēhiyawēwin ka-pīkiskwacikatēk ohci pimohtēstamakēw Winnipeg Centre ohci ispīhk 4 Opiniyāwēhowi-Pisim 2017 masinahikatēw omisi isi pāmwayēs otitwēstamākēwin masinahikēwin:

[*Pimohtēstamakēw ka-pikiskwēt Nēhiyawēwin mīna pakitinam ōma otitwēstamākēwin:*]

Kīspin pimohtēstamakēwak pīkiskwēw pītos isi ēkwānima namōya Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin mīna namōya pakitinamwak ē-masinahikatēk, otitwēstamākēwin masinahikēwin ohci wiya ō-pīkiskwēwin, ōma pīkiskwēwin ka-pīkiskwāta

26 Kihci-Wiyasowīkamikohk, *Māmiskōcikātēwina*, 8 Manitowi-Kisikani-Pisim 1964.

27 Kihci-Wiyasowīkamikohk, *Māmiskōcikātēwina*, 12 Opāskāwēhowi-Pisim 1995.

28 Kihci-Wiyasowīkamikohk, *Māmiskōcikātēwina*, 13 Opāskāwēhowi-Pisim 1995.

29 Ōma verbatim masinahikēwin ohci itasiwēwinohk pihcī Kihci-Wiyasowīkamik Chamber aya ōma *Kihci-Wiyasowīkamikohk Māmiskōcikātēwina*, mīna ōma masinahikēwin ohci itasiwēwinohk pihcī Kihci-Wiyasowīkamik māmawohkamākēwak aya ōma *Nokohtawin*.



pimohtēstamakēw namōya ta-nōkwan pihcī ōma nīkānīhtākwan masinahikan mīna ōma wīhtamākēwin kikinikatēw ciyēkwac ohci pīkiskwēwin:

[*Pimohtēstamakēw pīkiskwēw isi Nēhiyawēwin.*]

D. Nēhiyawēwin āpacihtāwin isi kihci-wiyasiwēwinihk pihcī kotaka jurisdictions

i. Okimānāhk ohci Kānata

Ispīhk Ayīki-Pīsim 2008, Nīpawīstam Okimānāhk Māmawohkamākēwak isi Itasiwēwinohk, Pimipayihāwin mīna ōma Miyikosiwin ohci Okimāwinahk nākatohkātawāk ōma āpacihtāwin ohci Ayaskīmow mīna māskōc ētikwē kotaka Nēhiyawēwina pihcī Okimānāhk. Ita ō- wīhtamākēwin, mōsāhkinamwak isi division ispīhk 14 Opiniyāwēhowi-Pīsim 2008, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ēkwanima āpacihtāwin ohci Nēhiyawēwin ta-kī pakitinakatēk ita Okimānāhk Māmawapōwīkamik mīna ēkwanima itwēstamakēwin pamīstakēwin ta-kī kwayātastēk ispīhk nahiyikohk wīhtamakēwin.³⁰ Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw takwastēw nakiskamakēwin itēhkē ayiwāk ayāwin ohci Nēhiyawēwin pihcī ōma Okimānāhk māmawapōwīkamik mīna pihcī māmawohkamākēwin:

- Nistam, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ōma mācihtāwin – ispīhk nahipayiwīn—ohci ta-kocihtahk mātahkamikisiwin ohci Ayaskīmow pihcī Okimānāhk māmawapōwīkamik.
- Kihtham, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ēwako ōma paminikēwin ta-kī nasihkāc akwascikēcik isi Nīpawīstam Okimānāhk Māmawohkamākēwak ohci Nistam-Iyiniwak mīna ohci Okimānāhk Nīpawīstam Māmawohkamākēwak ohci Opakitahwāwin mīna Kihcikamiy.
- Nistwāw, mwēstās ispīhk kēyiwēhk kocihtawin asici Ayaskīmow, Māmawohkamākēwak piyasēyimow wīhtamakēwin isi pamihtāwin pakitinam kakēskimāwiwin kiki mēcimwāci mēskwayihtamowin isi wicihiwēwin ohci kotaka Nēhiyawēwina pihcī Okimānāhk Māmawapō-Wīkamik.

Māmawohkamākēwak kanawāpahtam ka-ihtakohk atoskēmakan ohci āpatan nakinamākēwin isi nīōhkamākēwin ēkwanima Nēhiyawēwin ta-pikiskwacikatēk mīna nisitohcikatēw pihcī Okimānāhk māmawapōwīkamik. Wāwis, ōma ka-āpacihtācik ohci ō-

30 Okimānāhk ohci Kānata, *Niyānanaw Wīhtamākēw ohci Kīsci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Itasiwēwin, Pimipayihāwina mīna Miyikosiwin isi Okimāwinahk*, 2nd Māmiskōcikatēwin, 39th Okimāwinahk, 9 Ayīki-Pīsim 2008.

ka-kēskimāwiwin ahpo itikwē ta-kī nakinam ohci ka-kwētamāhk
nakacihtāwak otitwēstamākēwak, mīna āyimihiwēwin ta-kī ispayin ispīhk ta-natonihk
pēskis otitwēstamākēwin isi Nēhiyawēwin ēkwanima kistēyihākwan kwētamawin
misiwēskamik ohci ōki mēkwāc pikiswēwak.³¹

Aspin ōma ka-mōsāhkinahwaw wīhtamākēwin ispīhk Opiniyāwēhowi-Pīsim 2008, mihcēcis
wīhtamākēwina kī-osihcikatēwa ohci okimānak isi Ayaskīmow.³² Ata ōhi kakēskwēwina
namōya iyawis kī-āpacihtawak, ōma Okimānāhk pakitēyihām ta-āpacihtāhk Ayaskīmow
mēkwāc itasiwēwinohk mīna ēkwanima pīkiskwēwin kī-āpatan mihcēcis.³³

Sipā ōma mēkwāc paminikēwin, okimānak ka-nōhtē pīkiskwēcik isi Ayaskīmow piko ta-
mēkit kēyiwēhk wihtamakēwin³⁴ kiki isi ōma Māmawapōwīkamik Paminikēwin mīna
Pimipayihtāwin Atoskēwīkamik ta-kwayātastāt kiki pēskis itwēstamākēwin nīswayak isi
nīkānīhtākwan pīkiskwēwina. Itwēstamākēwin kwayātascikatēw ohci Okimāwinahk
Itwēstamākēwin Pamīstakēwin. Kīspin itēyihākwan, tāpasinahikan ohci pīkiskwēwin
pakitinikatēw isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin ta-wīchitat itwēstamākēwin. Pihcī
ōma paminikēwin, pēskis itwēstamākēwin pakitinikatēw ohci Ayaskīmow isi Ākayāsīmowin,
asici Ākayāsīmowin āpacihtwak ta-wīhtah pīkiskwēwin³⁵ kiki ōma Mistikōsīmowin pēskis
itwēstamākēwin.

ii. Okimānāhk Wiyasiwēwin Māmawapiwin ohci Northwest Territories

Nēhiyawēwin ayāwak pāh-pēyakwan sōhkēyihākosiwin tāpiskōc Ākayāsīmowin mīna
Mistikōsīmowin isi nīkānīhtākwan pīkiskwēwin ohci Northwest Territories (NWT).³⁶ Ōma
Northwest Territories' *Nīkānīhtākwan Pīkiskwēwin Oyasiwēwin*³⁷ (NWTOLA) kī-
mīnohtāwak ispīhk 1990 nisitowinikatēw kēka-mitatāht ēyikohk nīkānīhtākwan
Nēhiyawēwin, asici mīna Mistikōsīmowin mīna Ākayāsīmowin, isi ōma nīkānīhtākwan

31 Ibid.

32 Okimānāhk ohci Kānata, *Okimānāhk Pimipayihtāwin pihcī Paminikēwin*, Opāskāwēhowi-Pīsim 2015, p. 84.

33 Okimānāhk ohci Kānata, *Okimānāhk Pimipayihtāwin pihcī Paminikēwin*, Opāskāwēhowi-Pīsim 2015, p. 84;
Robert 1110.

34 Nahiyikohk wīhtamākowin namōya kiskinohtacikatēw; itēyihāmowin ohci itwēwin "nahiyikohk" aya ōma
ta-pakitinikatēt isi kiki mēskotastāwin isi ta-miskikatēk kwayaci mīna nakacihtāw pēskis Itwēstamākēw.

35 Kiki isi ta-kāhcitiniakatēk pēskis itwēstamākēwin pihcī pīkiskwēwin C, pīkiskwēwin A itasinahikatēw isi
pīkiskwēwin B mīna pīkiskwēwin B isi pīkiskwēwin C. Ōma kiskinowāpahtihwēwin, itwēstamākēwin
pīkiskwēwin aya pīkiskwēwin B.

36 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk
Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikatēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 95, Niski-Pīsim 27,
2018, 1210 (The Hon. Dennis Glen Patterson, Okimānak).

37 *Nīkānīhtākwan Pīkiskwēwin Oyasiwēwin*, R.S.N.W.T. 1988, c.O-1.



pīkiskwēwin pihcī i māmawohkamātowin ohci Okimānāhk Wiyasiwēwinohk mīna ōma Kihci-Okimānāhk ohci NWT.³⁸ Ōma NWTOLA nisitowinam ēkwanima mihcēcis pīkiskwēwina āyamiwak mīna āpacihtāwak ōki ayisiyiniwak ohci NWT mīna āhkamēyhtamwak ta-manācihtācik, osīhtcikātēwin mīna kwēskastāwin Nēhiyawēwin ohci.

Ōhi kēka-mitatāht Nēhiyawēwin nisitowinikatēwahk ohci NWTOLA tipēyhtākwan isi nisto pītos pīkiskwēwina: Ōcīpwayānimowin, Ayaskīmow mīna Algonquian/Nēhiyawēwin. Ōhi nīyanan Ōcīpwayānimowina ēkwanihi Chipewyan, Gwich'in, North Slavey, South Slavey mīna Tłıchǫ Yatı̨. Ōhi nisto Ayaskīmowina ēkwanihi Inuinnaqtun, Ayaskīmowin mīna Inuvialuktun. Ōma Algonquian pīkiskwēwin ēkwanima Nēhiyawēwin.

Sīpā ōma NWTOLA, ayisiyiniw ayāw miyikosiwin ta-āpacihtāt piko nīkānīhtākwan pīkiskwēwin pihcī māmiskōcikātēwin mīna kotaka itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin; ōhi Oyasiwēwinahk, masinahikana mīna ācimowasinahikan ohci Māmawapiwin piko ta-tāpasinahikatēkihk isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin; mīna ōma Askıy Commissioner in Executive Okimāhkān ta-kī natotam piko ēkwanima Oyasiwēwin ta-otiwēstamākēwasinahikātēk isi pēyak ahpō ayiwak nīkānīhtākwan pīkiskwēwin asici ōhi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin. Ēkwa mīna ohci, ōma ācimowin ka-nōkohtācik ohci Māmawapiwin itasiwēwinohk pakitinikatēw isi pītos pīkiskwēwina ay-āskawi mīna attempts osihcikātēw ohci Māmawapiwin ta-pihkohtāt pāh-pēyakwan mīnopayiwin ohci sōhkēyhtākosiwn mīna pāh-pēyakwan miyikosiwin mīna kaskihtamāsowin kiki kahkiyaw nīkānīhtākwan pīkiskwēwina. Ōhi pīkiskwēmohtāwina misiwēskamik māmiskōcikātēwin ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin ta-kī kwayātastēwahk ispīhk kēyiwēhk wihtamakēwin.

Ōma NWT Kihci-Wiyasiwēwinihk Māmawapōwīkamik astēwa nisto mēcimwāci itwēstamākēwin mistikowas mīna kaskihowin ta-pakitinahk itwēstamākēwin isi nisto nīkānīhtākwan pīkiskwēwina kēhciwāk. Ōhi pīkiskwēwina mēskotastēwa tahto ispayiwin, asici Tłıchǫ Yatı̨ pakitinikatēw mēcimwāci isi, ayis awa mēkwāc Onīkāni-pīkiskwēw ēkwanima ō-pīkiskwēwin. Mamawi, nisto mēkwāc ihtakowak pimohtēstamakēwak ohci Kihci-Wiyasiwēwinihk ēkwaniki tāh-tēpi Nēhiyawēwak mēkwāc itasiwēwinohk.³⁹

Asici manacihiwēwin isi pamihtāwin, nistam macihtawin ohci taho Kihci-Wiyasiwēwinihk, Atoskēwēkamik ohci Masinahikēwiyniw kakwēcimēw tahto pimohtēstamakēwa ta-kakwē kēhcināhot mahti wiya ō-pamīstakēwin pihkohtāwin nitawēyihcikēwin ohci pīkiskwēwina.

38 Steven Nitah, "[Pēyak Askıy-Mihcēt Pīkiskwēwina](#)," *Canadian Okimāwinahk Wīhtamākēwin*, Vol. 25, No. 3, 2002.

39 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 95, Niski-Pīsim 27, 2018, 1235 (Ms. Danielle Mager, Northwest Territory Okimānāhk Wiyasiwēwin).

Ka-nīkānīhtākwaḥk pīkiskwēwin ta-itasiwacikatēw isi pēyak ōhi ohci nisto kiskinwahikēwin.⁴⁰

1. Ayiwākihtākwan: Pimohtēstamakēw māmiskōtam ēkwānima wiya āstamēhk ahpō namōya kaskihtaw Ākayāsīmowin mīna / ahpō apisis kaskihtaw Ākayāsīmowin māka iyāyaw nōhtē āpacihtāw kotak nīkānīhtākwan pīkiskwēwin kīspin itēyihtakwan. Kiki ayiwākihtākwan pīkiskwēwina, pēskis itwēstamākēwin pamīstakēwina kiki ōki pimohtēstamakēwak kwayātastēwa mēkwāc kahkiyaw apiwina ohci Kihci-Wiyasiwēwinihk mīna kahkiyaw māmawohkamākēwak māmawapiwina ēkota ēkwānima pimohtēstamakēw kī-itēyihtākosiw ta-itohtēt.
2. Aciyaw: Pimohtēstamakēw māmiskōtam ēkwānima kaskihtaw ta-pikiskwēt isi Ākayāsīmowin maka nōhtē āpacihtāw kotak nīkānīhtākwan pīkiskwēwin ay-askāwi mēkwāc Māmawapiwin itasiwēwinohk. Kiki provisional pīkiskwēwin, kahkiyaw isi āhkamēyimowin ta-kakwē kaskihowak ta-pakitinikatēk itwēstamākēwin pamīstakēwina ispīhk kēyiwēhk wihtamakēwin kī mēkiw (kanake nēwo tipahikan isi ta-pē wihtamin) isi Atoskēwēkamik ohci Masinahikēwiyiniw ēkwānima itēyihtākan pīkiskwēwin pamīstakēwina kī-natocikatēwa ohci pimohtēstamakēw.
3. Namōya-ayiwākihtākwan: Ka-nīkānīhtākwa pīkiskwēwin nawasōnikātēw isi namōya-ayiwākihtākwan ita namōya kīkway pimohtēstamakēw māmiskōtam ō-kaskihtawin ta-āpacihtāt pihcī pīkiskwēwin mēkwāc Māmawapiwin itasiwēwinohk. Tāpiskōc itēyihtākan, itwēstamākēw pīkiskwēwin namōya ta-kwayātastēw ohcitaw ēkosi isi paminikēwin.

Ka-āpacihtāhk ohci nīkānīhtākwan pīkiskwēwin aya wihcikatēw nīswaw pihcī *Itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin*. Sīpā Itasiwēwin 38, ka-atoskēkātēk asici Wīhtamākēwina ohci pimohtēstamakēwak, pimohtēstamakēw ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin(MLA) ka-nōhtē pīkiskwēt ayiwak pēyak nīkānīhtākwan pīkiskwēwin piko ta-pakitinahk isi Onīkāni-Pikiskwēw kēyiwēhk masinahikan kanakē pēyak tipahikan mwayī wiya ō-pīkiskwēwin. MLA ka-ayamit nīso pīkiskwēwina pakitinaw ayiwākēs 30 cipahikansis kiki wiya ō-pīkiskwēwin mīna piko ta-pikiskwēt kanakē 30 cipahikansi isi kotak pīkiskwēwin. Itwēstamākēwak pihcī NWT Kihci-Wiyasiwēwinihk namōya āpacihtāwak kāh-kīhtwam pīkiskwēwina.

40 Mager, 1235; Northwest Territories Okimānāhk Wiyasiwēwin, [18th Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Northwest Territories - Pimohtēstamakēw Ō-Masinahikan](#).



Iskwēyānihk, masnahikana ta-kī pakitinikātēwa mīna asastēwa pihcī Māmawapōwīkamik mīna nōkohtāwak pihcī māmawohkamākēwak asici ēkā kīkway otitwēstamākēwin masinahikēwin isi kahkiyaw pīkiskwēwina ka-āpacihtcikātēk pihcī Kihci-Wiyasiwēwinihk.

iii. Nunavut Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin

Pāh-pahki 3 ohi Nunavut's *Nīkānīhtākwān Pīkiskwēwin Oyasiwēwin*⁴¹ (NOLA) nawasōnam "Ayaskīmow Pīkiskwēwin, Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin " isi ōma nīkānīhtākwān pīkiskwēwin ohci Nunavut. Nunavut's *Ayaskīmow Pīkiskwēwin Kanawēyihcikātēwin Oyasiwēwin*⁴² kiskinohtataw ōma Ayaskīmow pīkiskwēwin isi Inuinnaqtun mīna Ayaskīmow. Ōma NOLA manācihtaw āpacihtāwin ohci Nunavut's nīkānīhtākwān pīkiskwēwin pihcī māmiskōcikātēwin mīna kotaka itasiwēwinohk ohci Ō-Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin. Sīpā pāh-pahki 5 ohci NOLA, ōhi Oyasiwēwinahk ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin piko ta-masinahikatēkih mīna nōkohtāwak isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin, mēkwā Ayaskīmow wīhtamākēw ohci oyasiwēwin piko ta-kwayātastēk ispīhk oyasiwēwin nakiskatomakan. Nunavut's Commissioner in Executive Okimānhkân ta-kī natotam piko oyasiwēwin ta-nōkohtāhk pihcī Ayaskīmow pīkiskwēwin.

Pēs kis itwēstamākēwin tastaw ōma Ayaskīmow pīkiskwēwin (Ayaskīmow mīna Inuinnaqtun) mīna Ākayāsīmowin kī-pakitinikātēw pihcī Māmawapōwīkamik aspin ōma Māmawapiwin nistam itapiwin ispīhk 1 Ayīki-Pīsim 1999.⁴³

Ōhi *Itasiwēwinohk ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Nunavut* itastēw mihcēcis wiyasiwēwina nākatohkēwin ohci otitwēstamākēwin masinahikana. Ministers' wīhtamākēwina, manācihcikēwin pīkiskwātamowin mīna kahkiyaw itēyīhtamowina piko ta-pakitinikātēkih isi nīkānīhtākwān pīkiskwēwin ohci Nunavut. Okanwēyihcikēwak ita Nunavut's Okimānāhk Wiyasiwēwin kanawāpahtam ēkwānima, pihcī paminikēwin, mistahi masinahikana ka-pakitinikātēkih isi MLAs ita māmawohkamākēwak māmawapiwina mīna caucus māmawapiwina ihtakonwa nīswayak isi Ayaskīmow mīna Ākayāsīmowin.⁴⁴ Masinahikana ta-kī asastēwa ispīhk kwayātastēw isi pēyak pīkiskwēwin, asici ōhi nitawēyihcikēwina ēkwānima otitwēstamākēwin ta-pē pimitsaham. Ōma Kihci-Wiyasiwēwinihk *Kihci-māmiskōcikātēwina* osihcikātēw nīswayak isi Ayaskīmow mīna Ākayāsīmowin mīna ōhi Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwinahk itasiwēwinohk ita

41 [*Consolidation ohci Nīkānīhtākwān Pīkiskwēwin Oyasiwēwin*](#), S.Nu. 2008, c. 10.

42 [*Consolidation ohci Ayaskīmow Pīkiskwēwin Kanawēyihcikātēwin Oyasiwēwin*](#), S.Nu. 2008, c. 17.

43 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayīhtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [*Nokohtawin*](#), 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 96, Ayīki-Pīsim 17, 2018, 1115 (Mr. John Quirke, Nunavut Okimānāhk Wiyasiwēwin).

44 Ācimostākēwin ka-pakitinikātēk sāpō masinahamātītōwin tastaw omasinahikēw mīna ōtatōskēwak ita Nunavut's Okimānāhk Wiyasiwēwin.

cikāstēpayihcikan nōkwan isi nanatohk pīkiskwēwina (Ayaskīmow, Inuinnaqtun mīna Ākayāsīmowin). Ōhi cikāstēpayihcikan māmawapiwina ohci māmawohkamākēwak mīna itastēw pēs kis itwēstamākēwin ēkwa mīna mistahi pihcī cikāstēpicikan māmawohkamākēwak māmawapiwina mīna caucus māmawapiwina.⁴⁵

Nunavut Kihci-Wiyasiwēwinihk kikinikatēw asici nanatohk unilingual mīna bilingual MLAs. Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēyikohk nānitaw 20% ohci kayahtē mīna mēkwāc MLAs ēkwaniki unilingual Ākayāsīmowin isi pīkiskwēw, 10% ēkwaniki unilingual Ayaskīmow pīkiskwēw, mīna 70% ēkwaniki bilingual isi Ākayāsīmowin mīna Nēhiyawēwin.⁴⁶ Ēyiwēhk, pēs kis itwēstamākēwin tastaw ōma Ayaskīmow pīkiskwēwin mīna Ākayāsīmowin kī pakitinkatēw tahto māmawapiwin apiwin ohci Okimānāhk Wiyasiwēwina ēko āpatan nitawēyihcikatēwin ta-kēhcinahōwēt kahkiyaw pimohtēstamakēwak ta-nisitohtatowak mēkwāc itasiwēwinohk.⁴⁷ Mēkwa ōma NOLA kēhcināhiwēw ōma miyikosiwin ohci kahkiyaw MLAs ta-āpacihtat piko-tānima Ayaskīmow pīkiskwēwin, Ākayāsīmowin, ahpō Mistikōsīmowin mēkwāc itasiwēwinohk, namōya ihtakon wiýasiwēwin ta-nitawēyihcikatēk ta-pakitnahk pēs kis itwēstamākēwin.

Pēs kis itwēstamākēwin pakitinikatēw ohci itwēstamākēw pihcī nīso mistikowas: Inuinnaqtun-Ākayāsīmowin pihcī pēyak mistikowas mīna Ayaskīmow –Ākayāsīmowin pihcī kotak. Ispīhk itēyihkākwan kotak pīkiskwēwin ta-pīkiskwacikatēk mēkwāc itasiwēwinohk, ayiwakēs itwēstamākēwak atoskahaw kīsāc, mīna Ākayāsīmowin āpacihtawak isi kāh-kīhtwam pīkiskwēwin.⁴⁸

Okanwēyihcikēwak ita Nunavut's Kihci-Wiyasiwēwinihk kanawāpahtam ēkwānima pēyak mawinēhikēwin isi ka-pakitinahkwaw pēs kis itwēstamākēwin tastaw ōma nīkānīhtākwan pīkiskwēwin ohci askiy ayis āstamēhk iyikohk ohci itwēstamākēwin-otitwēstamākēw ka-atoskātahkwāw isi Ayaskīmow pīkiskwēwin. Ōma Kihci-Wiyasiwēwinihk kī nīsōhkamwak asici ōma Itwēstamākēwin/Otitwēstamākēw Pimipayihtāwin ita Nunavut Arctic College ta-yahkipitahk ohci nakacihāw iyiniw otitwēstamākēw ta-atoskātahk isi Ayaskīmow pīkiskwēwin, Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin.⁴⁹

45 Ibid.

46 Quirke, 1110 mīna 1115.

47 Quirke, 1115.

48 Ibid.

49 Quirke, 1120.



iv. Yukon Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin

Pāh-pahki 3(1) ohci Yukon *Pīkiskwēwin Oyasiwēwin* ⁵⁰ (YLA) manācihtaw ōma miyikosiwin ta-āpacihtahk Ākayāsīmowin, Mistikōsīmowin, ahpō pēyak ohci ayēnānēw Yukon Nēhiyawēwina pihcī ōma māmiskōcikātēwin mīna kotaka itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin.⁵¹ Sīpā pāh-pahki 3(2) ohci YLA, ōma Okimānāhk Wiyasiwēwin ahpō māmawohkamākēwak, ispīhk pakitinamakēwin ohci Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin, ta-kī osihtaw sīhkihēmowin ēko ohci otitwēstamākēwin ohci masinahikana mīna ācimowasinahikan ohci Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin, *Kihci-māmiskōcikātēwina*, Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin mīna kahkiyaw kotaka nīkānīhtākwān itasiwēwinohk.

Mēkwāc, ōma Okimānāhk Wiyasiwēwin namōya pakitinam pēskis itwēstamākēwin pihcī ōma Māmawapōwīkamik ahpō pihcī māmawohkamākēwin. Mīna, kihci-māmiskōcikātēwina ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin kwayātastēwa isi Ākayāsīmowin piko, ayisk Okimānāhk Wiyasiwēwin namōya mōsāhkinamwak oyasiwēwin sēhkē isi ōma pāh-pahki 3(2) ohci YLA.

Masinahikana ka-āpacihtahk ohci okimāwinahk itasiwēwinohk ita Okimānāhk Wiyasiwēwin ta-kī pakitinikātēwa mīna asastēwa isi nīkānīhtākwān pīkiskwēwin ohci askiy. Maka, onīkānīwiwak ita Okimānāhk Wiyasiwēwin kanawāpahtam ēkwānima kaskihtāwin ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin ta-pakitinahk otitwēstamākēwin itowahk masinahikana itēyihtakwan ohci kīspin kwayātastēw wīchihwēwina ēkwa mīna Okimānāhk Wiyasiwēwin nīsōhkam asici ōma askiy Pīkiskwēwin Pamīstakēwin Directorate ta-itwēstamawātam masinahikan ēkwanihi namōya kikinikātēw ohci pāh-pahki 3(2) ohci YLA.

Sīpā pāh-pahki 4 ohci YLA, oyasiwēwinahk mīna wiyasiwēwin ka-sāpohtahk ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin piko ta-tāpasinahikatēk mīna ta-nōkohtāhk pihcī Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin.

v. Scottish Okimāwinahk

Ōma Scottish Okimāwinahk Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin pakitinamwak ēkwānima Ākayāsīmowin māna isi pīkiskwēwin ohci okimāwinahk pamihtāwin, māka pimohtēstamakēwak ta-kī pikiskwēwak isi Scots Gaelic, ahpō piko-tānihi kotaka pīkiskwēwin, asici nahēyihtowin ohci Opaminikēw Otatoskēw. Mēkwāc nīso ihtakowak

50 *Pīkiskwēwins Oyasiwēwin*, RSY 2002, c. 133.

51 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 95, Niski-Pīsim 27, 2018, 1240 (Mr. Floyd McCormick, Yukon Okimānāhk Wiyasiwēwin).

pimohtēstamakēwak ohci Scottish Okimāwinahk (MSPs) kaskihtawak ta-pikiskwēcik isi Scots Gaelic.⁵²

Ōma *Gaelic Píkiskwēwin (Scotland) Oyasiwēwin 2005* osihtāwak Scots Gaelic isi nīkānīhtākwān píkiskwēwin ohci Scotland asici kanawēyihcikātēw sōhkēyhtākosiwin. Itastaw mīna atoskēwin isi askiy-nīnahk ihtāwin ta-pakitinahk Gaelic Píkiskwēwin Wiyasiwācikewin, ēkwanihi itēyhtakwan ta-wīcihiwēt isi mīnopayiwīn mīna ati yahkikiwin ohci Gaelic.⁵³ Gaelic Píkiskwēwin Wiyasiwācikewin asastāw kīko masinahikana ta-kī itwēstamawātahk isi Gaelic, mīna wiyasiwātām ēkwānima MSPs ta-kī āpacihtawak Gaelic pihcī māmiskōcikātēwin, kīspin ōti kī kāhcitinmwak mwāyi pakitēyhtamowin ohci Opaminikēw Otatoskēw ahpō pihcī māmawohkamākēwak, asici mwāyi pakitēyhtamowin ohci onīkānīw (māmawohkamākēwak kihci-nikanapiw).

Tāpiskōc, piko awiyak ka-notimihk ta-pikiskwēt Okimāwinahk, mīna māmawohkamākēwak nīpawīstamakēwak, ta-kī āpacihtaw Gaelic asici mwāyi pakitēyhtamowin. Nīso ispayiwīn wihtamakēwin nitawēyihcikātēw pāmwayēs ka-wī āpacihtahk Gaelic ta-kēhcinahowēt kwayāc ayāwēwak itwēstamākēwahk.⁵⁴ Gaelic otitwēstamākēwin mīna itwēstamākēwin kiki okimāwinahk pamihtāwin pakitinikātēwah sāpō otipēyimisow otatoskēw.⁵⁵

Mīna, Oyasiwēwinahk ta-kī nōkohtāhk isi Gaelic asici pakitēyhtamowin ohci onīkānīw Māmawapōwīkamik mīna Wīhtamākēwak Ō-ta-toskēwak, mīna māmawohkamākēwak wīhtamākēwina ta-kī nōkohtāhk isi Gaelic asici pakitēyhtamowin ohci onīkānīw Māmawohkamākēwak mīna Outreach Ō-ta-toskēwak. Asotamākēwin kiki oyasiwēwinahk, itēyhtamowina, kwēskastāwina mīna kakwēcihkēmowina ta-kī pakitēyihcikātēw asici Gaelic otitwēstamākēwin, ēkwānima ta-nōkohcikātēk asici Ākayāsīmowin kīsihchikatewin. Ita Gaelic ka-āpacihtahk pihcī māmiskōcikātēwin ahpō māmawohkamākēwak, ōma Gaelic

52 Scottish Okimāwinahk Itasiwēwin 7.1.1. Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 101, Opiniyāwēhowi-Pīsim 3, 2018, 1145 (Ms. Bronwyn Brady, Scottish Okimāwinahk).

53 *Gaelic Píkiskwēwin (Scotland) Oyasiwēwin 2005*, 200 asp 7.

54 Scottish Okimāwinahk, *Scottish Okimāwinahk Corporate Body Gaelic Píkiskwēwin Itēyhtamowin 2018-23*, p. 11; Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 101, Opiniyāwēhowi-Pīsim 3, 2018, 1130 (Ms. Linda Orton, Scottish Okimāwinahk).

55 Orton, 1130.



masinahikēwin nōkwan pihcī Kihci-māmiskôcikâtêwina nīkânīwin ohci ôma Ākayāsīmowin itwēstamākēwin.⁵⁶

vi. United Kingdom Kihci-Wiyasowīkamikohk

Ôma *Welsh Pīkiskwēwin Oyasiwēwin 1993*, ka-kī sāpohtatawak ohci United Kingdom (U.K.) Okimāwinahk, atoskatamwak asici āpacihtawin ohci Welsh pīkiskwēwin pihcī Wales. Ô-wiyasiwēwina kī mīnohtāwak ôki *Welsh Pīkiskwēwin (Wales) Measure 2011* ohci, ēkwanima tipōtam nīkānīhtākwān pīkiskwēwin sōhkēyīhtākosiwin isi Welsh pīkiskwēwin pihcī Wales. Nīswayak isi wiyasiwēwina nitawēyīhcikatēw ēkwanima ôma Welsh mīna Ākayāsīmowin pīkiskwēwin pāh-pēyakwan mīnopayīwin isi paminikēwin ohci itasiwēwinohk ohci Misiwēskamik Māmawapiwin kiki Wales.⁵⁷

Sāpō paminikēwin mīna onīkāni-pīkiskwēw otasiwewin, pīkiskwēwina pihcī U.K. Kihci-Wiyasowīkamikohk Māmawapōwīkamik ta-kī osīhcikātēkihk isi Ākayāsīmowin. Pimohtēstamakēwak māna pakitinawak ta-wīhta kēsiskaw wīhtamākēwina isi kotaka pīkiskwēwina, māka otitwēstamākēwin ta-kī pakitinkātēk.⁵⁸

Kisci-Ayāw Sīhkihkēmowin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk pakitēyīhcikatēw āpacihtawin kiki Welsh pihcī atiht okimāwinahk itasiwēwinohk, kahkiyaw ēkwanihi wāhkōhtotam isi Wales. Tāpiskōc, ispīhk Niski-Pīsim 1, 2017, ôma Kihci-Wiyasowīkamikohk sāpohtaw oyasiwēwin ēkwanima kēhcināhowīwin Ākayāsīmowin aya ôma pīkiskwēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk, māka Welsh ta-kī āpatan pihcī itasiwēwinohk atiht ohci māmawohkamākēwak mīna ohci Welsh Grand Māmawohkamākēwak.⁵⁹ Pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk māmawohkamākēwak, awa Kihci-Nikanapiw apho itikwē ta-kī natotam aya ayiwākēs kēyiwēhk wīhtamakēwin ēkonik ka-wī pīkiskwēcik Welsh, mīna ta-kī natotam anihi kakwēcīhkēmowina osīhcikatēk mitoni isi Ākayāsīmowin ēkosi isi pakitinikatēw isi namōya-Welsh pīkiskwēw Kihci-Nikanapiw mīna Masinahikēwiyiniw ta-naskomow isi pimipayīhtāwin pisiskēyīhtamowina. Kihci-māmiskôcikâtêwina ēkwa masinahikam kahkiyaw pīkiskwēwina ka-isi pīkiskwacikatēk Welsh isi nistamēyimākan pīkiskwēwin, ēkospi ēkwa Ākayāsīmowin otitwēstamākēwin.⁶⁰

56 Scottish Okimāwinahk, [Scottish Okimāwinahk Corporate Body Gaelic Pīkiskwēwin Itēyīhtamowin 2018-23](#), p. 11.

57 [Welsh Pīkiskwēwin Oyasiwēwin 1993](#), c. 38; [Welsh Pīkiskwēwin \(Wales\) Measure 2011](#), 2011 nawm 1.

58 Erskine Opiniyewehowi-pisim: Okimāwinahk Paminikēwin 24th edition, LNUK, p. 429.

59 United Kingdom Okimāwinahk, [Nawasōnikēwin mīna Itasiwēwinohk: 1 Niski-Pīsim 2017](#), No. 117, p. 3.

60 Ibid.

Ōma Welsh Kihci Māmawohkamākēwak isihcikātēw ohci kahkiyaw pimohtēstamakēwak ka-miciminahkwaw Welsh apiwina mīna isko nīyanan kotaka pimohtēstamakēwak. Nakiskatamwak māna pēyak ahpō nīswaw tahto askiy. Ispihk māmawapiwin Mikisiwi-Pīsim 2018, 60% ohci itasiwēwinohk kī paminamwak pihcī Welsh asici pēsiki itwēstamakēwin ohci Welsh isi Ākayāsīmowin.⁶¹

Ōma Welsh Nākatohkēwin Māmawohkamākēwak ta-kī āpacihtaw Welsh pihcī itasiwēwinohk. Mihcēcis ōhi ō-pamihtāwina isi Ākayāsīmowin māka kīsac natotamakēwin ohci nīpawīstamakēw ta-wihtamakēt isi Welsh ta-kī wicihaw. Ōma Māmawohkamākēwak māmawapiwin ka-kī miciminikatēk ispihk 27 Niski-Pīsim 2018 ēkwanima bilingual, mīna ōma tāpasinahikan ka-kikinikatēt nīswayak isi Welsh mīna pāh-pēyakwan itasinahikēwin Ākayāsīmowin otitwēstamakēwin.⁶²

vii. Okimānāhk Wiyasiwēwin Māmawapiwin ohci Kīwētinohk Askīy (Australia)

Āta ōma Kīwētinohk Askīy namōya ayāwak nīkānīhtākwan pīkiskwēwin,⁶³ Ākayāsīmowin nakiskatamwak isi pīkiskwēwin ohci Kihci-Okimānāhk mīna ōma pīkiskwēwin ka-āpacihtahk pihcī Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin.⁶⁴ Ōma nakayāskamowin paminikēwin ēkwanima ēsa pimohtēstamakēw ta-kī pīkiskwēw piko itowahk pīkiskwēwin pihcī Māmawapiwin asici ō-nakatamowin ohci Māmawapiwin. Ispihk 2016, Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Kīwētinohk Askīy kī mīnohtāw isi ē-wihtamakēt pimohtēstamakēw ta-kī nīpawiw ta-pīkiskwēt piko itowahk pīkiskwēwin namwāc piko mosci Ākayāsīmowin kīspin sēmak pīkiskwacikatēw isi Ākayāsīmowin pīkiskwēwin otitwēstamakēwin mīna asastēwa masinahikatēw otitwēstamakēwin. Ōki Māmawohkamākēwak kanawāpahtam ēkwanima paminikēwin mitoni āciwinam pimohtēstamakēw iyikohk ō-pīkiskwēwin, ēkwa mīna namōya ayiwak pīkiskwēwin itastēw kiki otitwēstamakēwin itāpatisiwin. Awa pimohtēstamakēw piko mīna ta-osihtahk masinahikēwin ohci ayamiwin ta-pīkiskwacikatēk pihcī nīstamēyimākan pīkiskwēwin kwayātastēw kiki māmawisihcikēwin itēhkē ōma Okimāwinahk Masinahikana pimik ōma

61 Kihci-Wiyasowīkamikohk Kihci-māmiskōcikātēwina, Welsh Grand Māmawohkamākēw, [Takwāki Manācihikēwin ka-isi Ispīhtēyīhtākwa ohci Wales \(Kīkisēpāyāw Apiwin\)](#), 7 Mikisiwi-Pīsim 2018, col. 1; BBC News, [Welsh ayamiwin mosci-pimāpotēw ita Welsh Grand Māmawohkamākēw](#), 7 Mikisiwi-Pīsim 2018.

62 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Welsh Nākatohkēwin Māmawohkamākēw, [Pīkiskwēwin Nokohtawin: Kipahotowikamik pimohtēstamakēwin pihcī Wales](#), HC 742, 27 Niski-Pīsim 2018.

63 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 104, Opiniyāwēhowi-Pīsim 23, 2018, 1925 (Mr. Michael Tatham, Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Kīwētinohk Askīh).

64 Tatham, 1935.



Ākayāsīmowin masinahikēwin.⁶⁵ Ispīhk 2016, itasiwēwin ta-mīskotinikatek Nīpawīstam Sīhkihēmowin, mīna ta-pakitihk pimohtēstamakēwak ta-pikiskwēt ō-pīkiskwēwin namwāc piko mosci Ākayāsīmowin pāmwayēs ta-pakitinahk Ākayāsīmowin pīkiskwēwin otitwēstamākēwin, namōya kī ohci pakitinikatēw.⁶⁶

Namōya otitwēstamākēw ahpō itwēstamākēw pamīstakēwin mēkwāc pakitinikatēwa pihcī Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin, ahpō mīna Māmawapiwin ayāwak itwēstamākēwin wiyastēwin tāpīskōc itwēstamākēwin mistikowas.⁶⁷ Ōma Okimānāhk Wiyasiwēwin kayahtē kī kāhcinikatēw otitwēstamākēwin mīna / ahpō itwēstamākēwin pamīstakēwina kiki mēmohci outreach projects. Nistam-iyiniw Itwēstamākēwin Pamīstakēwin pakitinamwak itwēstamākēwin mīna otitwēstamākēwin kiki Kihci-Wiyasiwēwin outreach māmawohkamākēwak atoskēwin nānitaw tepaktēpakohp ahpō ayēnānēw askiy aspin, ēkota pīkiskwēwin pamīstakēwin kī-pakitinikatēwa pihcī 17 mäh-māwaci āpacihtawin Nēhiyawēwina.⁶⁸

Itēyīhtakwan ayiwāk nānitaw 100 pītos Nēhiyawēwin pīkiskwēwina mīna pītos isi Nēhiyawēwin ka-ayamicik pihcī Kīwētinohk Askīy. Ihtakowak nawac piko 70,000 Nēhiyaw iyiniwak pihcī Kīwētinohk Askīy (30% ohci territorial ihtawin), ēkwaniki 60% ayamiwak Nēhiyawēwin ō-wīkiwa ahpō pihcī ō-māmawāyāwinihk tahto kīsikaw.⁶⁹ Ohci ayiwak 100 pītos Nēhiyawēwin mīna pītos isi Nēhiyawēwin ayamiwak pihcī Kīwētinohk Askīy, mihcēt namōya masinahamwak. Ōma Okimānāhk Wiyasiwēwin kī pakitinam kanakē pēyak Nēhiyaw pimohtēstamakēw aspin mācihtawin ispīhk 1974.⁷⁰

MĀMISKŌCIKĀTĒWIN

A. Nēhiyawēwin pihcī Kānata: kēsiskaw kiskinwahikēwin ohci ācimostākēwin

Mihcēt ohci nīpawīstamakēwak ka-nokosicik ohtiskaw Māmawohkamākēwak framed ō-nisitohtamahowēwina mīna kakēskimāwiwin ka-āpacihtahk Nēhiyawēwin pihcī Kihci-

65 Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Kīwētinohk Askīh, [Sīhkihēmowin Nīpawīstam](#) (Ka-mācihtāhk ispīhk 21 Ayīki-Pīsim 2016); Tatham, 1930.

66 Tatham, 1930; Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Kīwētinohk Askīh, 13th Māmawapiwin Kisci-Ayāw Sīhkihēmowin Māmawohkamākēw, [Wīhtamākēwin ohci Itēyīhtamowin ohci Mīnohtāwin isi Nīpawīstam Sīhkihēmowin 23A \(Pīkiskwēwin Ayamiwina pītos namwāc Ākayāsīmowin mēkwāc itasiwēwinohk ohci Okimānāhk Wiyasiwēwin ohci Kīwētinohk Askīh\)](#).

67 Tatham, 1940.

68 Tatham, 1935.

69 Tatham, 1915.

70 Tatham, 1915.

Wiyasowīkamikohk isi ayakaskāwa masinahikewin ohci kayāhtē, mēkwāc mīna ati-nīkan pāhkaci-ayakaskāw pīkiskwēwin pihcī Kānata. Ēyiwēhk itāpatisiwin ohci Māmawohkamākēwak ō-nākatohkātēwin aya ta-wāpahta ōma pimipayihtāwin mīna atoskēmakan iteyihtamowinahk mīna itēyihamowin ohci māskōc āpacihtawin Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk, Māmawohkamākēwak āta wiya iteyihtamwak ēkwanima kistēyihākwan ta-kahcitinikatēk mīna ta-wāpahtahiwēt atiht ōma wihtamakēwin ka-kī pēhtahkwaw ohci Nēhiyawēwin pihcī Kānata, ayisk ōma pāhkaci-ayakaskāw pīkiskwēwin kī pakitinam ta-wihtamakēt Māmawohkamākēwak ō-māmiskōcikātēwin isi pisiskēyihamowin.

Ta mācihtahk asici, ita 2016 akihcikēwin , 1.6 māvaci-kihci-mitātahtomitanaw Canadians wīhtamākēwak ē-ayācik Nēhiyaw nisitawēyihākosiwin, asici 260,000 wīhtamākēwak kaskihtawin ta-pikiskwēt isi Nēhiyawēwin.⁷¹ Mēkwāc kī ihtakon 58 nisitawēyihākwan Nēhiyawēwin pihcī Kānata, āyimihiwēmakan isi ayiwak 90 ka-nisitawēyihākwa pītos isi Nēhiyawēwin.⁷² Ēkoni ohci pīkiskwēwina, ihtakonwa nikotwāsik asici ayiwak 10,000 ayisiyiniwak ēkwanihi wīhtamākēwak nistam ō-pīkiskwēwin: ōhi Nēhiyawēwin pīkiskwēwina, Ocīpwayānimowin, Innu, Ayaskīmow, Ojibway mīna Oji-Nēhiyawēwin.⁷³

Maka, Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwanima aspin kanakē 1940s, āyimihiwēwin kī māmiskōcikātēw Nēhiyaw ayisiyiniwak ochi āstamēhk ka-āpacihtahk ō-pīkiskwēwiniwaw.⁷⁴ Ati mācihtāwin 1980s, Māmawapiwin ohci Nistam-Iyiniwak sāpohtaw ayiwak 18 oyasiwēwina ēkwanihi nitawēyihamwak sēmāk wāskāwēwin ta-paspīwīnahk Nēhiyawēwin.⁷⁵ Mastaw akihcikēwin wapacikātēw āstamēhk waskawīwin pihcī iyikohk ayisiyiniwak ka-ayācik Nēhiyaw nistam ō-pīkiskwēwinmīna kahkiyaw Nēhiyawēwin kiskēyihamowin.⁷⁶ Mīna, ōma iyikohk itahtopiponēwin ohci ayisiyiniwak asici Nēhiyaw nistam ō-pīkiskwēwinispīh 2016 ēkwanima 36.7 askiy, ēkwanima pimohtēstam yahkikiwin

71 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 97, Ayīki-Pīsim 19, 2018, 1100 (Mr. William Fizet, Department ohci Canadian Iyinihkēwin).

72 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 99, Ayīki-Pīsim 26, 2018, 1205 (Mr. Perry Bellegarde, Māmawapiwin ohci Nistam-Iyiniwak).

73 Fizet, 1105.

74 Bellegarde, 1205.

75 Ibid.

76 Fizet, 1105.



ohci kēka-mitātaht askiy kiki isi ōma 1981 akihcikēwin.⁷⁷ Wanēyhtakwan, ōma mistahi Nēhiyawēwin pihcī Kānata pē itēyhtakwan “ati namatakon.”⁷⁸

Māmawohkamākēwak kī kiskisomawak ohci miscēcīs nīpawīstamakēwak ēkwanima ka-āhkami namatokohk āpacihtawin ohci Nēhiyawēwin ta-kī, kanakē pahki, kī atāmēyhtakwan isi ōma misiwanātahkamikisiwin ohci atiht kayāsēskamik okimānāhk opaminikēwak pimohtestamakewin, āsōnē ōhi ita ka-ki kanawēymihcik kiskinwahamākēwikamik pamihcikēwin.⁷⁹ Kī wihtam pēyak ka-isi-wāpahtahk, kistēyhtākwan sōskwāc mihcēt Nēhiyaw iyiniwak ohci ka-kī itohtēcik ōhi kiskinwahamākēwikamikwa ēkwaniki kēyapic nēpewisīstam ta-kōcit nistam ō-pīkiskwēwin.⁸⁰

Ispīhci, iyikohk ohci ka-isi-wāpahtahk pē nōkosiw isi Māmawohkamākēwin kiskinwaham ōma ka-kistēyhtākwhak ohci paspīhiwīn mīna pasikōnam ohci Kānata Nēhiyawēwin. Ōki ka-isi-wāpahtahkwaw itēwak:

- Pīkiskwēwina ēkwanihi ayiwākihtākwan element ohci isihcikewin mīna osihtaw ka isi mamitonēyhtamahk. Kī miyostānow māmimonēyihcikēwin sāpō pīkiskwēwin mīna ki-pīkiskwanow isihcikēwinahk ohci aniskaciwin isko aniskaciwin ay-āpacihtayahk pīkiskwēwin.⁸¹
- Kānata Nēhiyawēwin piko ta-kanawēyihcikātēk mīna ta-paspīwīnikatēk, māka mīna osihciatēw mīna pasikōnam.⁸²

77 Fizez, 1105.

78 Ibid. [Ōma Oxford Natonikēwin Encyclopedia ohci Linguistics](#) masinaham nēwo kihci-kīkway ta-kīsēyhtahk mahti ka-āpacihtā ōhi pīkiskwēwina ta-kī iteyhtakwakihk endangered: 1 – Mitoni kēhcināhowin akihtāson ohci pīkiskwēwak; 2 - Nōhtēpayiwin ohci intergenerational transmission; 3 – Astamēhk pihcī akihtāsowin ohci pīkiskwēwak kayāhtē aspin; mīna 4 - Astamēhk pihcī domains isi āpacihtāwin.

79 Tāpikōc, Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihcīwīn mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 99, Ayīki-Pīsim 26, 2018, 1220 (Ms. Ellen Gabriel).

80 Ibid.

81 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihcīwīn mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, [Nokohtawin](#), 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 99, Ayīki-Pīsim 26, 2018, 1105 (Dr. Arok Wolvengrey, Nistam-Iyiniwak Kihci-Kiskinwahamātowikamik ohci Kānata).

82 R. Saganash, 1210.

- Kēhtē-ayak kiskinwahamwēwak osk-āya ta-kiskisicik tānitē ka kī ayācik mīna isi iyinihkēwin ka-pīkiskwēcik Nēhiyawēwin.⁸³
- Kānata Nēhiyawēwin ta-kī kanapahcikatēk isi misiwēskamik sawēyimēwin.⁸⁴
- Ta-pēhtamin Nēhiyawēwin pihcī māmawāyāwinihk kamikohk pē-kīhkānākwān mīna miyo ayācihtaw ō-sōhkēyihākosiwin mīna āhkamēyihāmowin tāpitawī.⁸⁵
- Ka wīcēhtayahk ōma āpacihtawin Nēhiyawēwin pihcī Okimāwinahk itisahamakēw sōhkēyihākosiwin isi Nēhiyaw osk-āyak ēkwānima wiyawaw ō-kayāsēskamik mīna ē-miywāsin pīkiskwēwin cīhkēyihākwan mīna ispihtēyihākwan pihcī anohc ōma mēkwac pimohtēstamakēwin. Ōma nahipayiwin kīsihtāw ahcahkowiwin ohci nahēyihātowin tastaw Nēhiyaw mīna namōy-Nēhiyaw Canadians.⁸⁶ Ta kī mīna nīkānīstam cīhkēyimowin pihcī āhkamēyi āpacihtawin Nēhiyawēwin tastaw Nēhiyaw osk-āyak.⁸⁷
- Ka-pakitinikatēk āpacihtawin Nēhiyawēwin pihcī Okimāwinahk ta-kī miyonākohtā pimohtēstam ōma sōhkēyihākosiwin mīna atoskēmakan Nēhiyawēwin isi okimānāhk yahkohtēwin. Ta kī nīkānīstam ōhi pīkiskwēwina, māmawāyāwinihk ka-sākamok, mīna ōhi pakitinikēwin ohci Nēhiyaw iyiniwak isi Canadian iyinihkēwin.⁸⁸

Mēkwac , Kānata Kihci-Wiyasowīkamikohk ayāwēwak Nēhiyaw pimohtēstamakēwak ohci Okimāwinahk tastaw ō-tipēyihākosiwin.⁸⁹ Māmawohkamākēwak pēhtamwak asici

83 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcīkātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 99, Niski-Pīsim 22, 2018, 1120 (Ms. Georgina Jolibois, pimohtēstamakēw kiki Desnesthē – Missinippi – Churchill River).

84 Bellegarde, 1215.

85 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcīkātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 97, Ayīki-Pīsim 19, 2018, 1130 (Mr. Jean-Pierre Corbeil, Statistics Kānata).

86 Gabriel, 1225.

87 Jolibois, 1115.

88 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcīkātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 100, Opiniyāwēhowi-Pīsim 1, 2018, 1210 (Mr. Jērēmie Sēror, Kihci-Kiskinwahamātowikamik ohci Ottawa).

89 R. Saganash, 1225.



pisiskēyhtamowin ēkwanima mwayī pimipahtāwin isi Kihci-Wiyasowīkamikohk ohci Mr. Romeo Saganash, MP, awa pimohtēstamakēw kiki Abitibi—Baie-James—Nunavik—Eeyou, nama kīkway ēsa ayamiwin pihcī Nēhiyawēwin kiki “pimohtēstamakēw ohci Okimāwinahk.” Mwēstas ispīhk kiskinohtahiwēwin asici kēhtē-ayak , ōma ayamiwin *yimstimagesu*, ahpō “wiya ahpō wiya ka-itwēstamakēw kiya kiki” kī-osihcikatēw kiki āpacihtawin pihcī Sākāstēnohk Nēhiyawēwin.⁹⁰

Nakiskamwak asici pēyakwan nayēhtāwipayiwin, piko kiki pahkisimohk pītos isi Nēhiyawēwin, awa pimohtēstamakēw ohci Winnipeg Centre ayamiw asici Nēhiyaw kēhtē-ayak mīna linguists ta-osīhtcikātēw ayamiwin *otapapistamākew*, ahpō “ēkwana ka-pimohtēstamakēt ahpō pīkiskwēw kotakak kiki.”⁹¹

Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwanima ōma Eeyou Istchee James Bay Regional Kihci-Okimānāhk āpacihtawak pēskis itwēstamakēwin ohci Ākayāsīmowin, Mistikōsīmowin mīna Nēhiyawēwin mēkwāc okimāhkān Māmawapiwina.⁹² Pēskis itwēstamakēwin aya atoskēmakan ka-natawēyhtākwahk ka-mēkawit pimohtēstamakēw nanātohk linguistic kaskihtawin, māka mīna nīkānīstam kīhkāninākosiwin, nākatohkātēwin, mīna kikinikātēwin.⁹³ Okimāhkān itasiwēwinohk ēkwanihi ācimowina ka-nōkohtācik, mīna ōhi nīkānastamakēwina kī yahkipitam osk-āyak kihci-wiyasiwēwinohk māmawohkamakēwin pihci tipiyaw Kihci-Okimānāhk.⁹⁴

Māmawohkamākēwak mīna pēhtamwak ēkwanima ōma Māmawapiwin ohci Nistam-lyiniwak, ita Opiniyāwēhowi-Pīsim 2018 Kistēyhtākwān Okimāhkān Māmawapiwin, ta-āpacihtacik— mīna itwēstamakēwin —Nēhiyawēwin pihcī itasiwēwinohk māwaci nistam.

90 R. Saganash, 1210.

91 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 94, Niski-Pīsim 22, 2018, 1210 (Mr. Robert-Falcon Ouellette, pimohtēstamakēw kiki Winnipeg Centre).

92 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 100, Niski-Pīsim 22, 2018, 1225 (Ms. Melissa Saganash, Eeyou Istchee James Bay Regional Kihci-okimānāhk).

93 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 100, Niski-Pīsim 22, 2018, 1255 (Ms. Johanne Lacasse, Eeyou Istchee James Bay Regional Kihci-Okimānāhk).

94 M. Saganash, 1255.

B. Otitwēstamākēwin mīna itwēstamākēwin pamīstakēwin ita Kihci-Wiyasowīkamikohk

Otitwēstamākēwin ēkwanima isi pamihtāwin ta-pōnihcikātēk masinahikēwin itwēstamawātamowin ohci pēyak pīkiskwēwin isi kotak. Itwēstamākēwin is /nisitawēyihcikātēw ohci otitwēstamākēwin.⁹⁵ Pēskis itwēstamākēwin ēkwanima isi pamihtāwin ohci pakitinikatēwin ayamiwin otitwēstamākēwin, isi pēyakwan tipihtāwin ohci pikiskwēwak ō-tayamiwin, asici mitoni nasihkāc tastaw pīkiskwēwin ohci ayamiwin mīna mitoni kēhcināhowin itwēstamākēwin. Ohcitaw, pēskis itwēstamākēwin namōya ayamiwin-kiki-ayamiwin itwēstamawātam ohci nistamēyimākan wihtamakēwin. Pakitinam pīkiskwēwin mīna asocikatēwin ohci ayamiwin ēkā kīkway katāc kahkiyaw ohci kiskēyihitamohiwēwin ahpō stylistic elements ēkwanima ēkwanima māskōt ta-kī masinahikatēw otitwēstamākēwin.⁹⁶ Kāh-kīhtwam itwēstamākēwin ēkwanima pāh-pahki ohci pēskis itwēstamākēwin, ita ka-nistamēyimākahk pīkiskwēwin isi itwēstamākēwin ohci ka-nistamēyimākahk pīkiskwēwin isi kāh-kīhtwam pīkiskwēwin, mīna kawī isi nistwāw pīkiskwēwin. Tāpiskōc, kiki isi ta-kāhcitinamin pēskis itwēstamākēwin pihcī pīkiskwēwin C, pīkiskwēwin A ēkwanima itwēstamawātam isi pīkiskwēwin B mīna pīkiskwēwin B isi pīkiskwēwin C. Pīhci ōma kiskinowāpahtihiwēwin, ōma kāh-kīhtwam pīkiskwēwin ēkwanima pīkiskwēwin B. Ōma kāh-kīhtwam mihcētawāw tōcikēmakan isi āciwinikēwin pihcī nahitōtamowin ahpō kwayask-itōtamowin ohci ācimostākēwin ka-pakitinikatēk isi natōhtamākēw.

Itwēstamākēwak ka-kī nakacihitāw isi māmawapiwin, māmawāyāwinihk, nanātwihiwēwin, ahpō wiyasiwēwinohk otitwēstamākēw. Māmawapiwin itwēstamākēwak atoskēwak māna pihcī kipunikatēw mistikowas ka-atoskatahk pēskis itwēstamākēwin. Atoskēwak osām piko kiki māmawapiwin mīna kiki Kihci-Wiyasiwēwin māmawapiwin, tāpiskōc Kihci-Wiyasowīkamikohk. Namōy pēyakwan māmawapiwin otitwēstamākēwak, ōki māmawāyāwinihk itwēstamākēwak nōkosiwak ispīhk ka-astoskēcik mīna wīcihiwēw pihcī ōma ayamiwin isi natōtawēw ōhi pīkiskwēwahk ahpō pamīstakēwin paminikēw, mīna ēkospīhk kāh-kīhtwam ōma ācimostākēwin ahpō kakwēcikhēmowina isi kotaka party. Māna isi atoskēwin kikinakatēw nanātwihiwēwin kiyokēwin kiki pītatowēw pēyakōskānak, kiyokēwin ohci ō-tasahkēwak, ahpō māmawapowina tastaw owiyasiwēwak mīna pītosisiw ō-masinahikanahk.⁹⁷

Kihci-Okimānāhk ohci Kānata Otitwēstamākēwin Bureau, ēkwanima pahkī ohci Department ohci Māmawāyāwinihk Atoskēwin mīna Kihci-Okimānāhk Pamīstakēwin,

95 Dēry, 1145.

96 Dēry, 1145.

97 Williams, 1110.



ēkwanima itasiwēwin ohci wiyasiwēwinohk isi tipēyihcikēwin ta-pakitinahk otitwēstamākēwin mīna itwēstamākēwin pamīstakēwin kiki kahkiyaw kihci-okimānāhk kihci-kamikwa mīna pamihāwin, ēkwa mīna isi Okimāwinahk. Mēkwac, pakitinamwak pamīstakēwin isi ayiwāk 100 pīkiskwēwina mīna pītos isi ayamiwin 24 tipahikanahk pēyak kīsikaw, tēpakohp kīsikaw pēyak ispayinwin.⁹⁸

Ispīhk 2017-18, ōma Otitwēstamākēwin Bureau natōtamīwāwak 760 Nēhiyawēwin nitawēyihcikēwina, ahpō nānitaw 0.5% māwaci iyikohk ohci nitawēyihcikēwina. Ohci ōhi 760 nitawēyihcikēwina, nānitaw 85% ēkwanihi isi Ayaskīmow pīkiskwēwin.⁹⁹ Ta-nānaskomot isi Nēhiyawēwin nitawēyihcikēwina, ōma Bureau kanawēyihitam kiskinohtahiwēwin nānitaw 100 ohci itwēstamākēwak ka-kaskihtacik ta-atoskātahk 20 pītos Nēhiyawēwin. Aspin 2016, ōma Bureau pakitinam pēs kis itwēstamākēwin isi Nēhiyawēwin pihcī Okimāwinahk 33 kīsikāw iyikohk.

Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwanima ōma Otitwēstamākēwin Bureau ta-otinam isi ō-nākatohkātēwin ta-nakiskahk piko iyikohk nitotamākēwin kiki pamīstakēwin isi Nēhiyawēwin.¹⁰⁰ Kiki isi ēko isihcikēwin, ōma Bureau ta-kī kwayātisihtāw otatoskēwin isi wīchihwēwin ta-yahkipitahk iyikohk ohci Nēhiyawēwin itwēstamākēwak mīna otitwēstamākēw pihcī Kānata. Kī-kanawāpāhcikātēw ēkwanima mēkwāc iyikohk ohci nakacihtāw itwēstamākēwak pihcī Kānata nānitaw 90 Nēhiyawēwin kī-āstamēhtākwān, ēkosi mīna ōma Bureau's ō-kaskihtāwin ta-kanawāpahtahk ō-pīkiskwēwin nakacihtāwin.¹⁰¹ Āyiwak structured nitotamākēwin ohci Okimāwinahk ta-kī wīchihwēw isi ta-mīnohtāt mihcēt ispihtēyihkōsiwin ohci Nēhiyawēwin pamīstakēwin pimohtatawin.¹⁰²

Mēkwāc, ōma pēs kis itwēstamākēwak kiki Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin ka-āatoskēcik pihcī Okimāwinahk nitawēyihcikātēw ta-micininahk master's okimāwēyihkōsiwin ohci nisitowinikātēw Kihci-Kiskinwahamātowikamik pimipayihtāwin mīna kēhcināhiwēwin ohci Board of Examiners ohci Canadian Otitwēstamākēw,

98 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kīsci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihtāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 100, Opiniyāwēhowi-Pīsim 1, 2018, 1105 (Mr. Stēphan Dēry, Department ohci Māmawāyāwinihk Atoskēwin mīna Kihci-Okimānāhk Pamīstakēwin).

99 Ibid.

100 Ibid.

101 Dēry, 1110.

102 Dēry, 1145.

Terminologists mīna itwēstamākēwak Okimāhkān .¹⁰³ Māmawohkamākēwak pēhtamwak ōma okimāwēyihākosiwin tipēyihcikēwin kī-kistēyihākwan ayisk ōhi ata namōya ohcitaw itōtamākēwin ohci itwēstamākēw ō-wanitonāmowin mistahi itēyihākwan mīna ayisk itwēstamākēwak piko ta-kaskihtat itwēstamākēwin sēmāk ēkā kīkway ōma nahipayiwin ta-miyonākohtāt, oyakihcikēw ahpō mīnosināham ōma itwēstamākēwin.¹⁰⁴

Kiki isi ta-itēyihākosiwin nakacihātaw ohci Board of Examiners, itwēstamākēw piko-tānihi ōhi:

- Sāpohtēw kēhcināhiwēwin kocīhowin pamihcikātēw ohci provincial professional association affiliated asici ōma misiwēskamik board; ahpō
- Pakitinamwak iyikohk kēhcināhiwēwin ohci nākacihātawin, tāpiskōc tānimatahto askiy ē-kī itwēstamākēt, kiskinowāpahtihwēwin ohci otatoskēwin mīna kakēskwēwin.¹⁰⁵

Maka, ta-kī kanawāpahcikātēk ēkwānima kēhcināhiwēwin namōya katāc nitawēyihcikēwin ta-kaskihtahk pēskis itwēstamākēwin isi Nēhiyawēwin pihcī Kānata mīna ēkwānima namōya kīkway mēkwāc nakacihātaw Nēhiyawēwin otitwēstamākēwak.¹⁰⁶

Ōma Māmawohkamākēwak mīna pēhtamwak ēkwānima pēskis itwēstamākēwak nakinikasōw, pihcī tahto kā-piskihtahtāhk, ohci code of ethics ēkwānima nitawēyihakosowak wiyawaw ta-kī itwēstamākēt pīkiskwēwin kiki ēkwānihi piko “ka-nakacihātācīk” ohci, kīspin namwāc “mastery.”¹⁰⁷ Itwēstamākēwak piko ta-nisitohtahkwāw nīswayak ōhi pīkiskwēwina nistam ka-pīkiskwacikatēk mīna ōma pimohtatāwin pīkiskwēwin ēkwānima ta-pōnihtāwak isi nistam pīkiskwēwin.

C. Mēskanās Nīkānastēwin

Māmawohkamākēwak āhkamēyihām ta-nākatohkatahk ēkwānima ō-nākatohkātēwin isi ōma āpacihtawin Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk kī-ispayin mēkwāc ispīhk

103 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihātawin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 101, Opiniyāwēhowi-Pīsim 1, 2018, 1105 mīna 1110 (Mr. Malcolm Williams, Canadian Otitwēstamākēw, Terminologists mīna Itwēstamākēw Council).

104 Williams, 1105.

105 Williams, 1110.

106 Williams, 1125.

107 Dēry, 1115. Wāpahta kiskinowāpahtihwēwin: *Society ohci Otitwēstamākēw mīna Itwēstamākēw ohci British Columbia*, “[Code ohci Ethics](#).”



kayāsēskamik mitoni mēskotastāwin mēkwāc māmitonēyihcikātēwa isi ōma wāhkōhtowin tastaw Kānata Nēhiyawak mīna namōy-Nēhiyaw ayisiyiniw. Ōma nisitawēyihcikātēwa ohci kihci sōhkēyihcikātēwa ohci Nēhiyawēwin pihcī ōma Kihci-Wiyasowīkamikohk ēkwānima kistēyihcikātēwa paminikēwin isi ōma nahēyihcikātēwa.

Mēkwāc ō-nākatohkātēwin, mihcēt nīpawīstamakēwak wihtamwak ēkwānima Nēhiyawēwin kistēyihcikātēwa isi ōma isihcikēwin mīna nisitawēyihcikātēwa ohci Nēhiyaw iyiniwak māka ēkwānima ōma āhkamēyihcikātēwa ohci ōhi pīkiskwēwina pihcī Kānata mitoni ayimihikātēwa. Māmawohkamākēwak tēpakēyimow ōhi miskikātēwina kostēyihcikātēwa mīna mikoskātēyihcikātēwa.

Mihcēt nīpawīstamakēwak mīna wihtamwak ōma isi wapacikātēwin ēkwānima kapakitinik pimohtēstamakēwak ohci Okimāwinahk ō-miyikosiwin ta-pīkiskwēt isi Nēhiyawēwin mīna sēmāk nisitohtāwaw mēkwāc ōma itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasowīkamik mīna ō-māmawohkamākēwak nistowinamwak ōma kistēyihcikātēwa mīna nisitawēyihcikātēwa ē-nīkānēyihcikātēwahk ohci Nēhiyaw iyiniwak isi ōma nistamēyimākan nistam-iyiniw ōma askiy ohci.

Ōma miyikosiwin ohci pimohtēstamakēwak ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ta-pīkiskwēt Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī ōma Kihci-Wiyasowīkamikohk ō-tasiwēwina tāpitawi constitutionally kanawēyihcikātēwa aspin nistam apiwin. Māmawohkamākēwak sōhkēyihcikātēwa ēkwānima ōma kwētāmāwin ohci pimohtēstamakēwak ta-pīkiskwēcik isi Nēhiyawēwin pihcī ōma Kihci-Wiyasowīkamikohk mīna sēmāk nisitohtāwaw ēkwānima namōya āhkamēyihcikātēwa asici anohc mēkwāc Canadian ayiwākan, namōy asici mīna ahcakowiwin ohci tāpitawi-pimohtatawin nahēyihcikātēwa tastaw Kānata Nēhiyaw mīna namōy-Nēhiyaw ayisiyiniwak.

Ēkwa mīna, ōma Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw:

Ēkwānima ka-āpacihta Nēhiyawēwin ta-nisitawēyihcikātēwa pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk itēyihcikātēwa isi pamihtāwin ka-itasinahikātēk ōma wīhtamakēwin.

i. Paminikēwin isi mācihtāwin mīna nanātohk itēyihcikātēwahk

Māmawohkamākēwak ohci itēyihcikātēwina ēkwānima ōma isi pamihtāwin kiki yahkikiwin ōma āpacihtawin ohci Nēhiyawēwin pihcī ōma itasiwēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk mīna ō-māmawohkamākēwak kita-kī-takwastēk. Māmawohkamākēwak tēpakēyimowak

asici ōma wihtamakēwin ka-pēhtahkwaw ohci ta-macihtahk apisis mīna osihcikatēw yahkohtēwin.¹⁰⁸

Isi ayiwāk nisitohtākwān māmiskōcikatēw, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ēkwānima ōma yahkikiwin ohci āpacihtāwin Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk kiskinohtahikatēw ohci ōhi itasiwēwina ohci mēskotastāwin, nisitaw, kēyiwēhk mīna manācihcikatēw. Pihcī ispīhtēyihkākosiwin isi ōma mastaw, ōma pamihtāwin ka-pimitisahikatēk ta-kakwē ayācihtat okimāwēyihkākosiwin tastaw manācihiwēwin ōma ayiwākan kaskihtamāsowin ohci Nēhiyawēwin mīna manācihiwēwin ōma kinwēs nīpawastēw mīna kapē-ayi kocihikatēw paminikēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk.

- *Wihtamākēwin ohci Nēhiyawēwin kaskihtawin*

Mēkwāc piko tanima Okimāwinahk, kahkiyaw pimohtēstamakēwak ka-nōhtē pīkiskwēcik Nēhiyawēwin pihcī ōma Kihci-Wiyasowīkamikohk ta-kī wihtamōwāt Masinahikēwiyniw ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk isi masinahikēwin mīna ta-pakitinahk ācimostākēwin ohci Nēhiyawēwin (a) ka-kaskihtacik ta-pīkiskwēcik mīna ka-wī āpacihtat ati-nīkan pihcī ōma Kihci-Wiyasowīkamikohk ahpō ō-māmawohkamākēwak. Isi itāpatisiwin ōma wihtamākēwin ēkwānima ta-pakitinikatēk isi Kihci-Wiyasowīkamikohk Opaminikēwak mīna ōma Otitwēstamākēwin Bureau māmawaci wīpac nahipayiwīn ta-osihcikatēk kiskinohtahiwēwin ohci itwēstamākēwak kiki Nēhiyawēwin ēkwānima ahpō itikwē ka-kī tēpwacikatēw, asici kēyiwēhk wihtamakēwin, ta-pakitinikatēk pēskis itwēstamākēwin mīna / ahpō otitwēstamākēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ahpō māmawohkamākēwak, ahpō informal okimāwinahk Māmawapiwina ita itwēstamākēwin pamīstakēwin ta-kī natocikatēwa sīpā ōma mēkwāc pamihcikēwin, tāpiskōc, caucus Māmawapiwin.

Ōma wihtamākēwin isi pamihtāwin ta-kī wihcikatēk ispīhk macihtāwin tahto askōkēwin Okimāwinahk mīna mēkwāc Okimāwinahk kiki oski pimohtēstamakēw nawasonaw ahpō pimohtēstamakēwak ēkwāniki ka-nitawēyihkahk ta-āpacihtāt Nēhiyawēwin.

- *Wihtamakēwin ka-mēkit pimohtēstamakēwak kiki Nēhiyawēwin āpacihtāwin*

Ka-macihtahk asici, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ēkwāni ōki pimohtēstamakēwak piko ta-mēkit kēyiwēhk masinahikēwin wihtamakēwin isi Masinahikēwiyniw ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk kīspin nohtē pīkiskwēw isi Nēhiyawēwin mēkwāc ati-nīkan apiwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk ahpō māmawohkamākēwak māmawapiwin. Pihcī paminikēwin, ōma wihtamakēwin nitawēyihcikēwin tāpiskōc pēyakwan ēkwānima ka-ihtakohk pihcī Okimānāhk ohci Kānata. Pihcī Okimānāhk, kēyiwēhk wihtamakēwin namōya kiskinohtatawin; ciyēkwac, ōma itēyihitamowin ohci māmiskōcikatēwin “kēyiwēhk”

108 Dēry, 1140.



ēkwanima ta-pakitinikatēk kiki mēskotastāwin ta-miskikatēk kwayātastēw mīna nakacihtāwak pēskis otitwēstamākēwak. Pihcī ōma paminikēwin ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk, māskōc , kēyiwēhk wihtamakēwin kiki Nēhiyawēwin āpacihtāwin kikinikatēw iyikohk nitawēyihcikātēw ta-kāhcininikatēk itwēstamākēwin pamīstakēwin mīna ta-osihtahk technical kwayātastēwin. Ēkwa mīna, Māmawohkamākēwak nisitawinam ēkwanima technical nitawēyihcikēwin kiki āpacihtāwin ohci Nēhiyawēwin pihcī ōma Māmawapōwīkamik pītosi ohci ēkwanihi Kihci-Wiyasowīkamikohk māmawohkamākēwin.

Mihcēcis nīpawīstamakēwak, asici kahkiyaw nisto pimohtēstamakēwak ohci Okimāwinahk, wihtamwak ēkwanima tapwēyihdamwāk kīsāc wihtamakēwin mwayī wī-pīkiskwēw Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk itasiwēwinohk ta-kī nahipayin kiki kēhcināhiwēwin ōma māmawaci katawahk itwēstamākēwin itēyihktawin isi ōki pimohtēstamakēwak ka-natohtahkwaw.¹⁰⁹

- *Nawasōnikēwin kiki pīkiskwēwin isi Nēhiyawēwin mēkwāc Kihci-Wiyasowīkamikohk itasiwēwinohk*

Māmawohkamākēwak piyasēyimow ēkwanima pimohtēstamakēwak ka-natonahkwaw ta-pīkiskwēt piko Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk itasiwēwinohk pakinimasow tahto ōhi pītosi nawasōnikēwina. Isi mwayī kwayātastēwin, pihci oma paminikēwin ita Nēhiyawēwin itwēstamākēw nīswayak isi kwayācāyaw mīna nēhpēmapiw ta-itwēstamākēt Nēhiyaw ayamiwin,awa pimohtēstamakēw ta-kī:

- Mwayī nīpawiw mīna pīkiskwēw isi Nēhiyawēwin, pakitinikam tāpasinahikan masinahikēwin ohci wiya ahpō wiya ō-nisitohtamahowēwina isi Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin mīna Nēhiyawēwin isi Masinahikēwiiniw ita ōma Table kiki pimohtatawin ōma isi pēskis otitwēstamākēwak. Pihcī ōma paminikēwin, awa pimohtēstamakēw ō-pīkiskwēwin sēmāk itwēstamawātam isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin, āpacihtawan kāh-kīhtwam pīkiskwēwin ispīhk nitawēyihcikātēw.
- Nīpawiw mīna pīkiskwēw namōya pakitinikatēw tāpasinahikan masinahikēwin ohci wiya ahpō wiya ō-nisitohtamahowēwina isi Nēhiyawēwin. Awa pimohtēstamakēw ō-pīkiskwēwin sēmāk ayamihcikātēw isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin, āpacihtawan kāh-kīhtwam pīkiskwēwin ispīhk nitawēyihcikātēw. Ita kīspin pimohtēstamakēw namōya pakitinam tāpasinahikan masinahikēwin isi

109 Jolibois, 1130; Ouellette, 1230; mīna Saganash, 1210 mīna 1230.

Nēhiyawēwin, ōma nākatēyihitamowin ta-isihciatēk awa
pimohtēstamakēw ō-pīkiskwēwin transcribed mīna itwēstamawātam kiki
kikinikātēwin kotak kīsikaw pihcī ōma Māmiskōcikātēwin tipēyihākwan
ita Kihci-Wiyasowīkamikohk Opaminikēwak.

Nānitaw isi ita Nēhiyawēwin itwēstamakēw namōya kwayācāyaw ta-itwēstamakēt
Nēhiyaw ayamiwin, awa pimohtēstamakēw ta-kī:

- Mwayī nīpawiw mīna pīkiskwēw isi Nēhiyawēwin, pakitinikam
tāpasinahikan masinahikēwin ohci wiya ahpō wiya ō-
nisitohtamahowēwina isi Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin mīna
Nēhiyawēwin isi Masinahikēwiyniw ita ōma Table kiki pimohtatawin isi
pēskis otitwēstamakēwak. Pihcī ōma paminikēwin, ōma
pimohtēstamakēw ō-pīkiskwēwin sēmāk ayamihciatēw isi Ākayāsīmowin
mīna Mistikōsīmowin. Māmawohkamākēwak ohci itēyihitamowina
ēkwanima otitwēstamakēwin ohci Nēhiyawēwin masinahikēwin ka-
pakitinahkwaw pimohtēstamakēwak isi Ākayāsīmowin mīna / ahpō
Mistikōsīmowin itwēstamakēwak piko ta-ayamihciatēk ohci
otitwēstamakēwak. Māmawohkamākēwak nisitawinamwak ēkwanima
ka-astācik nākatēyihitamowina isi pēskis itwēstamakēw ta-pōnihtāt
pīkiskwēwin isi Ākayāsīmowin ahpō Mistikōsīmowin ohci pīkiskwēwin
ēkwanima wiya ahpō wiya namōya mitoni ka-nisitohtahk māsikōt
pimohtēstam pikonikatēwin ohci itwēstamakēw ō-nākatēyihitamowina
sīpā wiyawāw okimānāhk osīhtciatēw code of ethics. Āta wiya,
Māmawohkamākēwak kī-pēhtamwak ēkwanima tāpiskōc itēyihākwan ta-
kī itahkamikan ōma mēkwāc itwēstamakēw otatoskēwin. Pihci atiht
paminikēwin, itwēstamakēw ta-kī pīkiskwēw mwayī ta-ayamihtat ōhi
nisitohtamahowēwina ka-masinahikatēkih ohci kotak ayisiyniw ta-
nisitohtamihōwēt ēkwanima wiya ahpō wiya ayamihtaw pīkiskwēwin,
ēkwanima mīna namōya wiya otatoskēwin.¹¹⁰
- Nīpawiw mīna pīkiskwēw isi Nēhiyawēwin namōya pakitinikam
tāpasinahikan masinahikēwin ohci wiya ahpō wiya ō-
nisitohtamahowēwina. Awa pimohtēstamakēw ō-pīkiskwēwin namōya
sēmāk itwēstamawātam isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin.
Pimohtēstamakēwak ta-kī mōyēyihahk, āta, ohci Māmawohkamākēwak

110 Kihci-Wiyasowīkamikohk, Kisci-Ayāw Māmawohkamākēw isi Pimipayihāwin mīna Kihci-Wiyasowīkamikohk
Nākatohkēwin, *Nokohtawin*, 1st Māmiskōcikātēwin, 42nd Okimāwinahk, Māmawapiwin 100, Opiniyāwēhowi-
Pisim 1, 2018, 1105 (Mr. Stēphan Dēry, Department ohci Māmawāyāwinihk Atoskēwin mīna Kihci-
Okimānāhk Pamīstakēwin).



ō-nākatēyih tamowina, māmiskōcikātēw ispi māyihk, ēkwanima ōma kaskihtāwin kahkiyaw pimohtēstamakēwak kaskihtawak ta-pimohtātacik wiyawaw okimāwinahk otatoskēwin ēkwanihi āciwinikatēw ayācihtawin ispihk pimohtēstamakēw ka-pīkiskwēt namōya nisitohtawaw. Ita pimohtēstamakēw namōya pakitinam piko masinahikātēw tāpasinahikan ohci wiya ahpō wiya ō-Nēhiyawēwin nisitohtamahowēwina, nākatēyih tamowin ta-ayāw ōhi pimohtēstamakēw ō-nisitohtamahowēwina ta-masinahkatēkih mīna itwēstamawātam kiki kikinikātēwin mwēscacīs, māka namwāc pāsci ōma pōni payiwin isi Okimāwinahk, pihcī ōma Māmiskōcikātēwin ta-tipēyihcikātēw Kihci-Wiyasowīkamikohk Opaminikēwak.

Mīna, Māmawohkamākēwak nōhtē māmiskōcikēw ohci ka-sōhkahk itēyih tamowin ēkwanima ōma pīkiskwēwin ohci pimohtēstamakēw ka-nipawit mīna pīkiskwēwin isi Nēhiyawēwin mēkwāc ōma itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk, asici ahpō ēkā kīkway pēskis itwēstamākēwin isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin, ta-kī pakitēyimaw mīna itēyih tākosiw procedurally kwayaskastēw. Ēkōma Māmawohkamākēwak akāwātam ēkwanima namōya kakwēcīhtakwan āpacihtāwin ohci Nēhiyawēwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk itasiwēwinohk ta-ispayik kaskihowin paminikēwin kinwēsis.

Māmawohkamākēwak nisitawinamwak ēkwanima, pihcī paminikēwin, ōma ta-kī nakinēw pimohtēstamakēw ēkwāna ta-pīkiskwēt Nēhiyawēwin mēkwāc Kēsiskaw Kakwēcīhkēmowin, kakwēcīhkēmowina mīna nisitohtamahowēwina, mīna kotaka ponihcikātēwahk itasiwēwinohk ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk, nisitohcikātēwa kapē-ayi.

- ***Nēhiyawēwin āpacihtāwin pihcī itasiwēwinohk: masinahikan pihcī ōma kihci-māmiskōcikātēwina ohci Kihci-Wiyasowīkamik***

Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ēkwanima ōma masinahikātēwin masinahikan ohci Nēhiyawēwin pīkiskwēwin ta-pīkiskwacikatēk ita Kihci-Wiyasowīkamikohk ta-pohtastēk kotak kīsikaw, māka namwāc pāsci ōma pōni payiwin isi Okimāwinahk, nīswayak isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin kīsihcikātēwin ohci Māmiskōcikātēwin (Kihci-māmiskōcikātēwina) ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk, ispihci iyikohk pāh pēyakwan ayamiwin pihcī isi kihcinākwān nīkānihtākwān pīkiskwēwin. Pimohtēstamakēwak ta-kī pakitinamwak, kīspin wiya pakitēyih tam ahpō kīspin natotamākawiw ohci Okimāwinahk Nōkohtāwin, ōma electronic tāpasinahikan wiya ohci ō-nisitohtamahowēwina ta-kīsihcikātēk ōma kikinikātēwin ohci masinahikēwin pihcī ōma Māmiskōcikātēwin (Kihci-māmiskōcikātēwina) ahpō māmawohkamākēwak Kēhcināhiwēwin, kīspin ēko electronic tāpasinahikan kī-kwayātastēw.

Maka, kīspin ōma pōnihciatēwin ohci nākatēyihitamowin ohcipayin opaminikēw āyimihiwēwin mīna / ahpō osām otamēyohiwēwin pihcī ōma osihciatēwin ohci kihci-māmiskōcikātēwina ohci Kihci-Wiyasowīkamikohk, Māmawohkamākēwak nakayāskam ōma Kihci-Wiyasowīkamikohk Opaminikēwin natonikēwin tanisi isi māwaci iyikohk ta-maskawēyihta āpacihtawin ōma kakēskwēwin mīna wīhtamākēwak kawī isi Māmawohkamākēwak kotak kīsikaw asici nahēyihitamowin asotamākēwin.

- *Nanātohk pīsiskēyihitamowina*

Kāh-kīhtwam pīkiskwēwin: Ispīhk ka-patinikatēk pēskis itwēstamākēwin ohci pēyak pīkiskwēwin isi nīso ahpō ayiwak kotaka pīkiskwēwina, itwēstamākēwin sāpō kāh-kīhtwam pīkiskwēwin ta-kī ay-āskawi nitawēyihākwan. Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwanima ihkatēyihakwan mīna wēhcasin āciwinikēwin pihcī ōma ayiwākan ohci itwēstamākēwin ispīhk āpacihtawin kāh-kīhtwam pīkiskwēwin. Maka, Māmawohkamākēwak nakayāskam ta-kakēskimāwit ēkwanima, ita ka-nitawēyihākwhk, kāh-kīhtwam pīkiskwēwin ta-āpacihtāhd ēkosi isi pōnihtāwak Nēhiyawēwin isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī pīkiskwēwina mīna wīhtamākēwina ka-pīkiskwacikatēk pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk.

Awasiṭē isi itwēstamākēwin : Pimohtēstamakēw ohci Otitwēstamākēwin Bureau wīhtamawēw Māmawohkamākēwak ēkwanima ōma itāpatisiwin ohci awasiṭē isi itwēstamākēwin ē-kī mīna kēyapic wāh-wāpahciatēw. Mēkwāc, ōhi nīso āyimihiwēwina isi nākatohkātēwin pihcī ōma wiyasiwēwin ohci pamīstakēwin ēkwanihi pīkiskwēmohtāwin ayiwākan mīna bandwidths, ēkwanihi ta-kī itōtamākan wanāhiwēwin pihcī ōma pīkiskwēmohtāwin kiki itwēstamākēwak mīna natotamākēw pēyakwan.¹¹¹ Tāpiskōc, Māmawohkamākēwak namōya kakēskimāwiw ēkwanima awasiṭē isi itwēstamākēwin ta-atoskēmaka isko iyikohk ka-itēyihakwhk ayisk Otitwēstamākēwin Bureau sōhkēyimow ēkwanima ōma itwēstamākēwin ta-kī wēhci pimohtatan. Māmawohkamākēwak, maka, sīhkikhēyiham ohci yahkikiwin pihcī ācimostākēwin mīna āniskōmohcikan technology, itikwē wīpat ta-nīkānistam isi pītos nahēyihamakewin ēkwanima nawac āstamēhk mēstinikēwin mīna āstamēhk wanāhiwēwin pihcī ōpimatisiwiniwaw ōki otitwēstamākēwak kotakak natotamākēw. Ēko ohci, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw ēkwanima Otitwēstamākēwin Bureau āhkamēyiham asici ta-kakwē miskahk awasiṭē isi atoskēwēman itwēstamākēwin pamihciēwin.

Kwayatastēwin mīna nakacihtāwin ohci otitwēstamākēwak: Mēkwāc ō-nākatohkātēwin, Māmawohkamākēwak pēhtamwak ēkwanima, pihcī wāpahtamowin isi pēskis itwēstamākēwak mīna otitwēstamākēw ka-atoskatahk Ākayāsīmowin mīna

111 Dēry, 1110.



Mistikōsīmowin, nokwan astamehk atoskatamwak Nēhiyawēwin, eko ohci itocikemakan ayīwak atoskēmakan nayēhtāwipayin ohci kwayatastēwin. Tāpiskōc, Māmawohkamākēwak mīna pēhtamwak ēkwanima, kayahtē, ōma Otitwēstamākēwin Bureau kī mōsihtāwak āyimihiwēwin isi ta-miskahk itwēstamākēwak asici okimāwinahk nakacihtawin isi Nēhiyawēwin, ēkoni namwāc Ayaskīmow.¹¹² Mīna, mēkwāc namōya ihtāwak Nēhiyawēwin itwēstamākēwak nakacihtāw ohci Canadian Otitwēstamākēw, Terminologists mīna itwēstamākēwak Okimāhkān .

Māmawohkamākēwak sōhkēyimow ēkwanima, kīspin Okimāwinahk pakitinamwak structured, āhkamēyitamowin natotamakēwin kiki Nēhiyaw itwēstamākēwak mīna otitwēstamākēw, ōma Otitwēstamākēwin Bureau ta-āhkamēyitam kakāyawī ta-māmawohkamwak asici Nēhiyaw māmawāyāwinīhk mīna māmawohkamātowin ta-yahkipitahk itwēstamākēwina mīna otitwēstamākēwin pīsākosiwin isi Nēhiyawēwin.

Physical mīna technical nakinkēwin: Māmawohkamākēwak kī wihtamīwāw ēkwanima otitwēstamākēwak mistikowas ta-kī kwayatastāw pihcī māmawohkamākēwak piskihcikamik mīna ēkwanima ōma oski osihtawin West Block kī osihcikātēw asici nisto iyikohk otitwēstamākēwak mistikowas. Maka, ōma āyimihiwēwin kēyapic ohci ēkwanima physical isihtawin ohci tipiyaw Kihci-Wiyasowīkamikohk ayaw piko tawāwin kiki nīso otitwēstamākēwak mistikowas. Ēkwa mīna, Māmawohkamākēwak nisitohtam ēkwanima Kihci-Wiyasowīkamikohk Opaminikēwak piko ta-tēpakēyimow nahiyikohk nawasōnikēwin ta-pakitinahk kiki pēskis itwēstamākēwin ohci Nēhiyawēwin nīswayak isi Ākayāsīmowin mīna Mistikōsīmowin pihcī ōma mēkwāc Kihci-Wiyasowīkamikohk.

- ***Pimohtēstamakēw Atoskēwēkamik Manācihcikēwin***

Mēkwāc ispīhk ō-nokosiwin isi Māmawohkamākēwak, Mr. Saganash māmiskōtam ēkwanima ōhi mēstinikēwin ka-otinikatēk pahki ohci Pimohtēstamakēw Atoskēwēkamik Manācihcikēwin kiki itāpatisiwin ohci Nēhiyawēwin isi āpacihtāwin ahpo itikew namoya pakitinakatew sīpā ōma mekwāc *Pimohtēstamakēwak By-Law*.¹¹³ Māmawohkamākēwak ohci itēyitamowin wah-wapahtam ēkwanima pimohtēstamakēwak ō-mestiniķewin ohci Nēhiyawēwin āpacihtāwin ta-kī-miyotinikatēk, kipin ēkwanima pimohtatawak okimāwinahk otatoskēwin mīna nākatēyitamowina.

Ēko ohci, Māmawohkamākēwak kakēskimāwiw

Ēkwanima ōma Board of Internal Economy wāh-wāpahtam mīna tēpakēyimow kēhcināhowiwin ēkwanima mestiniķewin ohcipayin ohci pimohtēstamakēwak isi

112 Dēry, 1110.

113 Saganash, 1245.

Nēhiyawēwin āpacihtāwin kiki ōma itāpatisiwin ta-pimohtatat wiya okimāwinahk otatoskēwin mīna nākatēyihtamowina ta-ki pakitinkatek sīpā ōma *pimohtēstamakēwak By-Law* ohci.

- ***Wīhtamākēwin***

Ēkā kīkway pāh-pakwatēyihtamowin isi Māmawohkamākēwak ka-nitawāpahtahk ōma isi pamihtāwin kiki ka- nisitawinahkwaw Nēhiyawēwin āpacihtāwin pihcī Kihci-Wiyasowīkamikohk ahpō kwayaskascikēwin elements ohci isi pamihtāwin, Māmawohkamākēwak ta-kī mācihtāt wīhtamākēwina ohci isi pamihtāwin ispīhk nīyanan askiy nakacihtawin ki been kāhcitinikatēw asici pimipayihtāwin.

ASTASIKOWIN A KISKINOHTAHIWĒWIN OHCI NĪPAWĪSTAMAKĒWAK

Māmawohkamātowin mīna Ayisiyinawak	Kīsikāw	Mamawapiwin
Romeo Saganash, M.P., Abitibi—Baie-James—Nunavik—Eeyou	2018/03/20	93
Kihci-Wiyasowīkamikohk		
André Gagnon, Deputy Clerk, Procedure		
Charles Robert, Clerk of the House of Commons		
Georgina Jolibois, M.P., Desnethé—Missinippi—Churchill River	2018/03/22	94
Robert-Falcon Ouellette, M.P., Winnipeg Centre		
Hon. Serge Joyal, Senator	2018/03/27	95
Hon. Dennis Glen Patterson, Senator		
Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin ohci Northwest Territories		
Danielle Mager, Manager Public Affairs and Communications		
Yukon Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin		
Floyd McCormick, Clerk of the Assembly		
Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin ohci Nunavut	2018/04/17	96
John Quirke, Clerk of the Legislative Assembly		
Ayisiniwin isi	2018/04/19	97
Cheryle Herman, Dene Language Revitalization Coach		
Department ohci Canadian Iyinihkēwin		
William Fizet, Director General Citizen Participation		
Hubert Lussier, Assistant Deputy Minister Citizenship, Heritage and Regions		

Māmawohkamātowin mīna Ayisiyinawak	Kīsikāw	Mamawapiwin
Statistics Kānata		
Pamela Best, Assistant Director Social and Aboriginal Statistics Division		
Jean-Pierre Corbeil, Assistant Director Social and Aboriginal Statistics Division		
Statistics Kānata		
Vivian O'Donnell, Analyst Social and Aboriginal Statistics Division	2018/04/19	97
Ayisiniwin isi		
Ellen Gabriel	2018/04/26	99
Mamawapiwīn ohci Nistam-Iyiniwak		
National Chief Perry Bellegarde		
Miranda Huron, Director of Languages		
Roger Jones, Special Advisor to the National Chief		
Nistam-Iyiniwak Kihci-Kiskinwahamātowikamik ohci Kānata		
Arok Wolvengrey, Professor Algonquian Languages and Linguistics, Department of Indigenous Languages, Arts and Cultures		
Ayisiniwin isi		
Jérémie Séror, Director and Associate Dean Official Languages and Bilingualism Institute, University of Ottawa	2018/05/01	100
Department ohci Māmawāyānihk Atoskēwin mīna Kihci-Okimānāhk Pamīstakēwin		
Matthew Ball, Acting Vice-President Translation Bureau		
Stéphan Déry, Chief Executive Officer Translation Bureau		
Eeyou Istchee James Bay Kihci-Okimānāhk		
Johanne Lacasse, Director General		
Melissa Saganash, Director of Cree-Québec Relations Grand Council of the Crees/Cree Nation Government		

Māmawohkamātowin mīna Ayisiyinawak	Kīsikāw	Mamawapiwin
Canadian Otitwēstamākēw, Terminologists mīna Itwēstamākēw Council Malcolm Williams, Co-Chair, Board of Examiners Scottish Okimāwinahk Bronwyn Brady, Sub-Editor, Official Report Ruth Connelly, Head of Broadcasting Linda Orton, Head of Public Information and Resources	2018/05/03	101
Kihci-Wiyasiwēwin Māmawapiwin ohci Kīwētinoḥk Askiy Michael Tatham, Clerk of the Legislative Assembly	2018/05/23	104

ASTACIKOWIN B KISKINOHTAHIWĒWIN OHCI KAKĒSKIMOWIN

Māmawohkamatowin mīna ayisiyiniwak

National Māmawapiwin ohci Quebec

MASINAHIKĒWIN OHCI ITASIWĒWINA

Tāpasinahikan ohci kihcinākwān *Masinahikēwin ohci itasiwēwina* ([Māmawapiwin Nos. 93, 94, 95, 96, 97, 99, 100, 101, 102, 104, 105, 108 and 116](#)) asastēwa.

Ispihtēyihtākosiwi pakitēyihcikatēw,

Hon. Larry Bagnell, P.C., M.P.

Kihci-nīkānapīw

